

Naturvård och biologisk mångfald m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 107 motionsyrkanden om naturvård och biologisk mångfald m.m. från den allmänna motionstiden 2012. Motionerna tar upp frågor som bl.a. rör rovdjursförvaltning, skydd av natur, skydd av arter, genetiskt modifierade organismer och kunskapssatsningar inom biologisk mångfald. Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till utskottets tidigare ställningstaganden och mot bakgrund av pågående arbeten på området. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat i ett särskilt avsnitt. I betänkandet finns 36 reservationer och tre särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning	9
Utskottets överväganden	10
Rovdjursförvaltning m.m.	10
Skydd av natur m.m.	20
Skydd av områden m.m.	27
Skydd av arter m.m.	36
Genetiskt modifierade organismer	39
Miljöforskning m.m.	43
Motioner som bereds förenklat	46
Reservationer	48
1. Beslutsnivå för rovdjursförvaltningen m.m., punkt 1 (V)	48
2. Beslutsnivå för rovdjursförvaltningen m.m., punkt 1 (MP)	48
3. Viltförvaltningsdelegationerna, punkt 2 (MP, V)	49
4. Mål för rovdjurspolitiken, punkt 3 (MP, V)	49
5. Jakt på rovdjur m.m., punkt 4 (MP)	50
6. Genetisk förstärkning av vargstammen, punkt 5 (S)	51
7. Genetisk förstärkning av vargstammen, punkt 5 (MP)	52
8. Genetisk förstärkning av vargstammen, punkt 5 (V)	52
9. Vargstammens populationsstorlek, punkt 6 (V)	53
10. Licensjakt på varg, punkt 7 (MP, V)	53
11. Skyddsjakt på varg, punkt 8 (S)	54
12. Skyddsjakt på varg, punkt 8 (MP)	54
13. Vapen vid björnjakt, punkt 9 (S)	55
14. Äggprickning, punkt 10 (MP)	56
15. Täktbestämmelser, punkt 11 (MP, V)	56
16. Naturskydd vid andra verksamheter än täkter, punkt 12 (MP, V)	57
17. Skydd av biologisk mångfald m.m., punkt 13 (S)	57
18. Skydd av biologisk mångfald m.m., punkt 13 (MP)	58
19. Skydd av skog, punkt 14 (MP, V)	59
20. Skogsbruksfrågor, punkt 15 (V)	59
21. Landskapsplanering, punkt 16 (V)	60
22. Återskapande av skogstyper, punkt 17 (MP, V)	60
23. Snöskoterfrågor, punkt 18 (S)	61
24. Myllrande våtmarker, punkt 19 (S, MP, V)	62
25. Bästeträsk nationalpark, punkt 20 (MP, V)	62
26. Kebnekaise nationalpark m.m., punkt 21 (MP, SD)	63
27. Strandskydd, punkt 22 (S)	63
28. Reglering av fiske i Natura 2000-områden, punkt 23 (MP, V)	64
29. Tillståndsprövning av fiske i Natura 2000-områden, punkt 24 (V)	65
30. Myggbekämpning, punkt 25 (S, V)	65
31. Skydd av arter, punkt 26 (S)	66

32. Invasiva arter, punkt 27 (S)	67
33. Genetiskt modifierade organismer, punkt 28 (MP)	67
34. Miljö- och hälsoaspekter på GMO-grödor, punkt 29 (S, MP, V)	68
35. Odlingsregler för GMO-grödor m.m., punkt 30 (MP, V)	69
36. Miljöforskning m.m., punkt 31 (S)	69
Särskilda yttranden	71
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 32 (S)	71
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 32 (MP)	71
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 32 (V)	71
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	72
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	72
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 32	83
<i>Bilaga 3</i>	
Reservanternas lagförslag	84

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Rovdjursförvaltning m.m.

1. Beslutsnivå för rovdjursförvaltningen m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ223 av Peter Hultqvist m.fl. (S),

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 1,

2012/13:MJ352 av Ulf Berg m.fl. (M) i denna del och

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 1 (V)

Reservation 2 (MP)

2. Viltförvaltningsdelegationerna

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 6.

Reservation 3 (MP, V)

3. Mål för rovdjurspolitiken

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 4 (MP, V)

4. Jakt på rovdjur m.m.

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 2, 3 och 12.

Reservation 5 (MP)

5. Genetisk förstärkning av vargstammen

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4 och

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 6 (S)

Reservation 7 (MP)

Reservation 8 (V)

6. Vargstammens populationsstorlek

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 9 (V)

7. Licensjakt på varg

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ285 av Jan Lindholm (MP),

2012/13:MJ352 av Ulf Berg m.fl. (M) i denna del och
2012/13:MJ371 av Anna Steele (FP).

Reservation 10 (MP, V)

8. Skyddsjakt på varg

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3 och

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 11.

Reservation 11 (S)

Reservation 12 (MP)

9. Vapen vid björnjakt

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ291 av Isak From (S) yrkandena 1 och 2.

Reservation 13 (S)

10. Äggprickning

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ253 av Helena Leander (MP) yrkande 3.

Reservation 14 (MP)

Skydd av natur m.m.

11. Tåktbestämmelser

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 2 och

2012/13:MJ260 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 6.

Reservation 15 (MP, V)

12. Naturskydd vid andra verksamheter än täkter

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 16 (MP, V)

13. Skydd av biologisk mångfald m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ298 av Hillevi Larsson (S) och

2012/13:N306 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 17 (S)

Reservation 18 (MP)

14. Skydd av skog

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 1 och

2012/13:MJ450 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 19 (MP, V)

15. Skogsbruksfrågor

Riksdagen avslår motion

2012/13: MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 10.

*Reservation 20 (V)***16. Landskapsplanering**

Riksdagen avslår motion

2012/13: MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 12.

*Reservation 21 (V)***17. Återskapande av skogstyper**

Riksdagen avslår motion

2012/13: MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 13.

*Reservation 22 (MP, V)***18. Snöskoterfrågor**

Riksdagen avslår motion

2012/13: MJ299 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1–3.

*Reservation 23 (S)***19. Myllrande våtmarker**

Riksdagen avslår motion

2012/13: MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 39.

*Reservation 24 (S, MP, V)**Skydd av områden m.m.***20. Bästeträsk nationalpark**

Riksdagen avslår motion

2012/13: MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 1.

*Reservation 25 (MP, V)***21. Kebnekaise nationalpark m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13: MJ271 av Lars Elinderson och Sten Bergheden (båda M) och

2012/13: MJ401 av Jonas Eriksson (MP).

*Reservation 26 (MP, SD)***22. Strandskydd**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13: MJ267 av Anders Andersson (KD) yrkandena 1 och 2,

2012/13: MJ268 av Anders Hansson m.fl. (M),

2012/13: MJ303 av Anders Ahlgren (C),

2012/13: MJ304 av Anders Åkesson och Karin Nilsson (båda C),

2012/13: MJ305 av Erik A Eriksson (C),

2012/13: MJ311 av Anton Abele (M),

2012/13:MU314 av Christian Holm m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,
2012/13:MU349 av Ulf Berg (M),
2012/13:MU364 av Finn Bengtsson m.fl. (M),
2012/13:MU369 av Johan Johansson (M),
2012/13:MU385 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M),
2012/13:MU389 av Lotta Finstorp (M),
2012/13:MU431 av Hannah Bergstedt m.fl. (S),
2012/13:MU455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 51,
2012/13:MU464 av Edward Riedl (M) och
2012/13:MU468 av Emil Källström (C).

Reservation 27 (S)

23. Reglering av fiske i Natura 2000-områden

Riksdagen avslår motion

2012/13:MU260 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 8.

Reservation 28 (MP, V)

24. Tillståndsprövning av fiske i Natura 2000-områden

Riksdagen avslår motion

2012/13:MU260 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 7.

Reservation 29 (V)

25. Myggbekämpning

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MU218 av Agneta Gille (S),

2012/13:MU321 av Per Bill och Lars Beckman (båda M),

2012/13:MU347 av Staffan Anger (M),

2012/13:MU408 av Solveig Zander (C) yrkande 1,

2012/13:MU415 av Mikael Oscarsson (KD) och

2012/13:MU466 av Elin Lundgren m.fl. (S).

Reservation 30 (S, V)

Skydd av arter m.m.

26. Skydd av arter

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MU289 av Isak From (S),

2012/13:MU308 av Hans Ekström och Fredrik Olovsson (båda S) och

2012/13:MU455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 50.

Reservation 31 (S)

27. Invasiva arter

Riksdagen avslår motion

2012/13:MU455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkandena 52 och 53.

Reservation 32 (S)

*Genetiskt modifierade organismer***28. Genetiskt modifierade organismer**

Riksdagen avslår motion

2012/13:So253 av Jan Lindholm (MP) yrkande 4.

*Reservation 33 (MP)***29. Miljö- och hälsoaspekter på GMO-grödor**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 22.

*Reservation 34 (S, MP, V)***30. Odlingsregler för GMO-grödor m.m.**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ400 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkandena 1–5.

*Reservation 35 (MP, V)**Miljöforskning m.m.***31. Miljöforskning m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ231 av Anita Brodén m.fl. (FP) och

2012/13:MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 49.

*Reservation 36 (S)**Motioner som bereds förenklat***32. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 21 mars 2013

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Bengt-Anders Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Bengt-Anders Johansson (M), Lars Hjälmered (M), Johan Löfstrand (S), Rune Wikström (M), Johan Hultberg (M), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Helena Leander (MP), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Christer Akej (M), Kristina Nilsson (S), Katarina Köhler (S) och Staffan Danielsson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 107 motionsyrkanden om naturvård och biologisk mångfald m.m. från den allmänna motionstiden 2012. Motionerna tar upp frågor som bl.a. rör rovdjursförvaltning, skydd av natur, skydd av arter, genetiskt modifierade organismer och kunskapssatsningar inom biologisk mångfald. Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till utskottets tidigare ställningstaganden och mot bakgrund av pågående arbeten på området. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat i ett särskilt avsnitt. I betänkandet finns 36 reservationer och tre särskilda yttranden.

Utskottets överväganden

Rovdjursförvaltning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, MP, FP, V) om rovdjursförvaltning, miniminivåer för rovdjursstammarna, jakt på rovdjur, vargstammens utveckling och jakt på varg.

Jämför reservationerna 1 (V), 2 (MP), 3 (MP, V), 4 (MP, V), 5 (MP), 6 (S), 7 (MP), 8 (V), 9 (V), 10 (MP, V), 11 (S), 12 (MP), 13 (S) och 14 (MP).

Motionerna

Enligt motion 2012/13:MJ223 av Peter Hultqvist m.fl. (S) bör rovdjurspolitiken och dess förvaltning ta lokala hänsyn för att långsiktigt vinna acceptans. Det nuvarande systemet för rovdjursförvaltningen har ännu inte funnit de rätta formerna för att klara alla de lokala hänsyn som är nödvändiga. Det innebär att man bör ha en positiv inställning till lokala försök med rovdjursförvaltning i exempelvis delar av ett län. I motion 2012/13: MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 1 framförs att det är problematiskt att rovdjursförvaltningen i dag ligger på regional nivå. Detta eftersom rovdjuren rör sig över stora arealer vilket gör det svårt att få en överblick på regional nivå. Den mest neutrala rovdjursförvaltningen uppnås därför genom att förvaltningen av de rovdjursstammar som inte ännu har uppnått en långsiktig gynnsam bevarandestatus sker på nationell nivå. I motion 2012/13: MJ352 av Ulf Berg m.fl. (M) (i denna del) anförs att en förändrad rovdjurspolitik för varg bör innefatta att all jakt samlas under ett departement vilket medför att det blir lättare att dra nödvändiga slutsatser och att det blir tydligt vem som har ett helhetsansvar.

I motion 2012/13: MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5 framhålls att det bör skapas ett kontinuerligt och långsiktigt samarbete mellan forskare, renskötare och berörda länsstyrelser för att ta till vara den kunskap som finns bland renskötare samt utveckla och utvärdera förebyggande åtgärder. I yrkande 6 i samma motion framhålls vidare att sammansättningen av viltförvaltningsdelegationerna bör ses över för att motverka den intresseobalans som har uppstått. I motionen föreslås att viltförvaltningsdelegationerna kompletteras med företrädare för djurskyddsintresset till dess att en mer genomgripande översyn av sammansättningen kan göras.

I motion 2012/13: MJ479 (MP) yrkande 1 anför Helena Leander m.fl. att det övergripande målet för rovdjurspolitiken bör vara att återställa eller behålla en gynnsam bevarandestatus och att referensnivåer för en gynnsam bevarandestatus för rovdjur bör tas fram på liknande sätt som för referens-

nivåer för andra arter. I yrkandena 2 och 3 i samma motion framhålls vidare att en gynnsam bevarandestatus ska tolkas i enlighet med EU-rätten och inkludera den s.k. 500-regeln och mål för inavelsgrad, samt att miniminivåer och förvaltningsmål får tas fram av myndigheter om det sker genom en öppen och transparent process.

Beträffande en genetisk förstärkning av vargstammen föreslås i motion 2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 3 att staten, då rovdjur har en stor betydelse för att upprätthålla den biologiska mångfalden, ska säkerställa ett genetiskt inflöde till vargpopulationen för att stadigt minska inaveln. I motion 2012/13:426 yrkande 4 framför Matilda Ernkrans m.fl. att det är mycket viktigt att vargstammen förstärks genetiskt och att naturlig invandring är det bästa sättet att nå dit. Regeringen ska därför avblåsa projektet med inplantering av varg. Helena Leander m.fl. (MP) framhåller i motion 2012/13:MJ479 yrkande 4 att det behövs ett aktivt program för en genetisk förstärkning av vargstammen genom naturlig invandring. Enligt motionen behövs ett sådant program för att bryta den genetiska isoleringen av den svensk-norska vargstammen och därmed uppnå och behålla en gynnsam bevarandestatus. I motion 2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 2 anförs att bedömningen av en gynnsam bevarandestatus för varg, likväl som för övriga rovdjur, måste göras utifrån vetenskapliga kriterier samt att de åtgärder som krävs för att uppnå art- och habitatdirektivets mål för varg ska genomföras.

I motion 2012/13:MJ285 av Jan Lindholm (MP) föreslås att licensjakten på varg avskaffas. Det konkreta resultatet av licensjakten har blivit att det är svårare att ta beslut om skyddsjakt. Detta beror dels på att den slumpartade licensjakten gör stammens utveckling svårbedömd, dels på att den decimering av stammen som licensjakten innebär gör besluten om skyddsjakt svårare att ta. Beträffande licensjakt framhåller Helena Leander m.fl. vidare i motion 2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 12 att licensjakt eller jakt i populationsbegränsande syfte endast får bedrivas på rovdjursstammar som klarar en gynnsam bevarandestatus med god marginal över referensvärdet. Detta eftersom regeringens skrivning om ”annan jakt” i budgeten enligt motionen skulle kunna innebära att regeringen överväger att införa populationsbegränsande jakt även på arter som inte har uppnått en gynnsam bevarandestatus. I motion 2012/13:MJ371 av Anna Steele (FP) yrkas att endast skyddsjakt på varg ska vara tillåten i Sverige då detta anses vara en förutsättning för att Sverige ska kunna ha en fortsatt livskraftig vargstam med goda genetiska förutsättningar. Ulf Berg m.fl. (M) framhåller i motion 2012/13:MJ352 (i denna del) att jakten bör prioriteras där det finns ett utbredd fäbodjordbruk och på områden där upprepade attacker av tamboskap sker. Med en sådan förvaltning av vargstammen skulle också fäbodjordbruk, jägare, ortsbefolkning och viltstammar få en möjlighet att finna en balans. Matilda Ernkrans m.fl. (S) föreslår i motion 2012/13:MJ426 yrkande 3 att de nya gemensamma riktlinjerna för förvaltningen av vargstammen bör utformas för ett ökat lokalt medinfly-

tande för att ge vargen tid att hitta sin plats i svensk natur och i samspel med människor så att vargstammen kan nå en gynnsam bevarandestatus. Helena Leander m.fl. (MP) föreslår i motion 2012/13: MJ479 yrkande 11 att skydds jakt ska tillämpas med olika trösklar beroende på avståndet till en gynnsam bevarandestatus, och för vargens del också beroende på hur genetiskt värdefull individen är.

Isak From (S) yrkar i motion 2012/13: MJ291 yrkande 1 att regelverket för att använda halvautomatiska gevär vid björnjakt bör ses över. Motionären framför att det vid björnjakt med halvautomatiska gevär är viktigt att kunna ha fler än tre patroner i magasinet då farliga situationer kräver att man kan avlossa flera och snabba skott. För att det ska bli möjligt att använda sådana vapen begär Isak From (S) i samma motion yrkande 2 att ett allmänt undantag från habitatdirektivets bestämmelser om halvautomatiska vapen av klass ett ska tillämpas. I habitatdirektivet finns det möjlighet att utfärda undantag med hänvisning till artikel 16.1.c som anger "allmän hälsa och säkerhet" som en anledning till undantag. I motion 2012/13: MJ253 av Helena Leander (MP) yrkande 3 framförs att olika jaktformer innebär olika stora risker för att djuren ska utsättas för lidande. När det gäller jakt på fåglar kan man ofta förvänta sig höga skadskjutningsfrekvenser. För fåglar som jagas vid skydds jakt kan i stället korrekt utförd äggprickning i vissa fall vara ett bättre alternativ, förutsatt att prickningen sker tillräckligt tidigt i fågelungens utveckling.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) är regeringens mål med rovdjurspolitiken att Sverige ska ha livskraftiga rovdjurstammar i arternas naturliga utbredningsområden samtidigt som beslut som rör förvaltningen av rovdjuren fattas nära människor som lever i rovdjurens närhet. Sverige är ett av de länder i Europa där rovdjurstammarna på senare år har haft den starkaste tillväxten, särskilt vad beträffar björn och varg. Regeringen har tagit flera beslut för att utforma en politik där rovdjursförvaltningen sker nära de som upplever konsekvenserna av rovdjurstammarnas tillväxt.

Beslutsnivå för förvaltningen m.m.

År 2009 godkände riksdagen regeringens förslag till den regionaliserade rovdjursförvaltning som presenterades i rovdjurspropositionen (prop. 2008/09:210, bet. 2009/10: MJU8, rskr. 2009/10:7) som bl.a. innebar att Naturvårdsverket får möjlighet att delegera beslut om licens- och skydds jakt till länsstyrelserna och att delegationen ska vara baserad på rovdjurstammarnas utveckling i länet. Länsstyrelserna skulle enligt propositionen inrätta viltförvaltningsdelegationer. I samband med behandlingen av rovdjurspropositionen anförde utskottet att länsstyrelserna redan ansvarar för stora delar av rovdjursförvaltningen. Länsstyrelserna bör emellertid ges

ytterligare ansvar för förvaltningen genom att självständigt och i samverkan mellan länen avgöra t.ex. var det är lämpligt att i högre grad genomföra förebyggande åtgärder mot rovdjursangrepp eller inom vilka områden det i stället är nödvändigt att i ökad omfattning besluta om skyddsjakt. Utskottet anförde även att förslaget om en regionalisering av rovdjursförvaltningen innebär ett system där omfattningen av det regionaliserade beslutsfattandet är beroende av rovdjursstammarnas utveckling. Om en rovdjursstams antal överstiger den fastställda nationella miniminivån finns det förutsättningar för en långtgående delegering av beslut om jakt och skyddsjakt. Om stammen minskar i antal och understiger den nationella miniminivån, och därmed det mål som riksdagen har fastställt i beslutet om en sammanhållen rovdjurspolitik, bör utrymmet för det regionala beslutsfattandet minska.

Som anføres i budgetpropositionen för 2013 har regeringen tagit flera beslut för att utforma en politik där rovdjursförvaltningen sker nära de som upplever konsekvenserna av rovdjursstammarnas tillväxt. Vissa beslut om förvaltningen av rovdjursstammarna har förts ned från central till regional nivå i och med inrättande av viltförvaltningsdelegationerna 2010. Det är regeringens uppfattning att rovdjurspolitiken blir trovärdig om den förenar olika intressen och förankras bland människor. Därför ska samarbetet utvecklas med människorna på landsbygden, med jägarna, naturvårdsorganisationer och övriga föreningar i viltförvaltningsdelegationerna.

Beträffande sammansättningen av viltförvaltningsdelegationerna ska, som utskottet tidigare konstaterat i betänkande 2011/12:MJU14, dessa bestå av ledamöter som representerar olika intressen som berörs av rovdjur och viltfrågor i länet. Delegationerna är utsedda i enlighet med förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer. Enligt förordningen ska en viltförvaltningsdelegation bl.a. bestå av politiska företrädare, ledamöter som har särskild kunskap i frågor om trafiksäkerhet och illegal jakt, ledamöter som representerar jakt- och viltvårdsintresset, naturvårdsintresset, friluftintresset, ägare och brukare av jordbruksmark, lokalt näringsliv och turism, samt skogsnäringen. I vissa län ska även ledamöter som representerar yrkesfisket, fäbodbruket och rennäringen sitta i delegationen.

I budgetpropositionen för 2013 anför regeringen vidare att i förvaltningen av våra rovdjur ska Sverige uppfylla art- och habitatdirektivets förpliktelser och samtidigt slå vakt om människors livsförutsättningar i hela landet. Vargförvaltningen grundar sig på tre delar: minskad inavel, strikt kontrollerad jakt och lokal förankring. Ett omfattande och aktivt arbete sker nu i vargförvaltningen runt om i landet. Detta involverar myndigheter på central nivå, länsstyrelser, forskare, djurparksansvariga och fördjupas i det samarbete mellan miljöorganisationer, jägare, markägare och lokala politiker som successivt växer fram i viltförvaltningsdelegationerna. Det framgår vidare av propositionen att regeringens anser att Sverige ska uppfylla de internationella förpliktelser vi har förbundit oss till samtidigt som besluten om rovdjursförvaltningen måste fattas i Sverige

utifrån de nationella förutsättningarna. För att inte hamna i en situation där frågorna om jakt och vargstammens storlek ska avgöras i EU-domstolen har regeringen beslutat om ett antal steg. Dessa innefattar bl.a. att regeringen har utsett en nationell kommitté med uppgiften att bistå regeringen i arbetet med en hållbar rovdjurspolitik för varg. I kommittén finns det en bred sammansättning av intresseorganisationer, med naturvårdsorganisationer, jägarorganisationer, djurägarintressen, samer och kommunrepresentanter.

Utskottet konstaterar också att Rovdjursutredningen i april 2012 överlämnade slutbetänkandet Mål för rovdjuren (SOU 2012:22) med en utvärdering av de långsiktiga målen för rovdjursstammarna. Utredningen föreslår bl.a. ökade satsningar på ekonomisk ersättning och skadeförebyggande åtgärder, regional förvaltning, genetisk förstärkning av varg och skyddsjakt. I likhet med utredningens förslag har regeringen ökat anslagen till rovdjursförvaltningen med 14 miljoner kronor under 2013. Satsningen syftar till att stödja länsstyrelserna i deras arbete med en ökad dialog och närvaro, akutgrupper för rovdjur, informationsinsatser och kunskapsunderlag för rovdjursförvaltningen. Enligt uppgifter från Miljödepartementet avser regeringen att under hösten 2013 lägga fram en proposition med förslag till övergripande och långsiktiga mål för varg, björn, järv och lo.

Utskottet avstyrker med detta motionerna 2012/13: MJ352 (M) (i denna del), 2012/13: MJ223 (S), 2012/13: MJ259 (V) yrkande 1 och 2012/13: MJ479 (MP) yrkandena 5 och 6.

Miniminivåer för rovdjursstammarna m.m.

Som utskottet anført ovan är regeringens mål med rovdjurspolitiken att Sverige ska ha livskraftiga rovdjursstammar i arternas naturliga utbredningsområden samtidigt som beslut som rör förvaltningen av rovdjuren fattas nära människor som lever i rovdjurens närhet. I förvaltningen av rovdjuren ska Sverige också uppfylla art- och habitatdirektivets förpliktelser och samtidigt slå vakt om människors livsförutsättningar i hela landet.

När det gäller diskussionen om miniminivåer och en gynnsam bevarandestatus kan utskottet konstatera att Rovdjursutredningen i sitt slutbetänkande Mål för rovdjuren (SOU 2012:22) framför att den politiska nivån, dvs. riksdagen och regeringen, bör ange ramar och övergripande mål för rovdjurspolitiken. Ett nytt övergripande och långsiktigt mål för rovdjurspolitiken bör enligt betänkandet bygga på det mål som riksdagen antog 2001. Målet bör vara att behålla eller återställa rovdjurens gynnsamma bevarandestatus. I målet bör också riksdagens beslut från 2001 om vargstammens utbredning ingå, dvs. att vargstammen ska sprida sig på naturlig väg över Sverige och att vargens förekomst i renskötselområdet i huvudsak ska begränsas till de områden utanför åretruntmarkerna där den gör minst skada. Därmed förtydligas att detta beslut fortfarande gäller, vilket är viktigt eftersom det utgör en ram för förvaltningen och är av principiell betydelse gentemot EU. Vidare anføres i betänkandet att Rovdjursutredning-

ens bedömningar i delbetänkandet tillsammans med remissvaren bör ligga till grund för att fastställa bevarandestatusen. I delbetänkandet gjordes bedömningen att skandinaviska populationer av björn och lodjur har en gynnsam bevarandestatus, medan järv och varg för närvarande inte har det. De ansvariga myndigheterna bör kunna fastställa bevarandestatusen samt ange inriktningen för när en gynnsam bevarandestatus senast ska vara uppnådd. Eventuellt kan det behövas ett vägledande beslut av regeringen. Utredningen föreslår att för järv och varg bör inriktningen vara att en gynnsam bevarandestatus ska vara återställd senast 2024. Nationella och länsvisa miniminivåer för varje art bör fastställas på myndighetsnivå. Miniminivån är det minsta antal individer eller årliga föryngringar som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla eller uppnå. Miniminivåerna bör anges i antal individer för björn och i antal årliga föryngringar för järv, lodjur och varg. För arter som inte har uppnått en gynnsam bevarandestatus kan miniminivån under en begränsad tid vara lägre än det antal som krävs för en gynnsam bevarandestatus.

Som redovisats ovan bereds Rovdjursutredningens slutbetänkande för närvarande och förslag till övergripande och långsiktiga mål för varg, björn, järv och lo ska tas fram. Vidare fastställde Naturvårdsverket den 1 juni 2012 en förvaltningsplan för varg. Syftet med planen är att skapa tydlighet och förutsägbarhet i den svenska vargförvaltningen. Sårbarhetsanalysen för varg genomfördes av Skandulv och presenterades den 2 juli 2012. Analysen visade att en minsta livskraftig population uppgår till 100 vargar. Den 19 oktober 2012 kompletterade Skandulv sårbarhetsanalysen med genetiska aspekter. Naturvårdsverket har också presenterat en bedömning att en rimlig invandringstakt är 7 nya reproducerande vargindivider per decennium. Regeringen har också gett Naturvårdsverket i uppdrag att på vetenskaplig grund presentera sårbarhetsanalyser för varg, björn, järv och lo i syfte att underlätta diskussionen om vad som är en gynnsam bevarandestatus. Dessa ingår i förvaltningsplanerna för björn, järv och lo som redovisades till Miljödepartementet den 1 mars 2013.

Utskottet avstyrker därmed motion 2012/13:MJ479 (MP) yrkandena 1–3.

Vargstammens utveckling

Så som regeringen anför i budgetpropositionen för 2013 har arbetet med att minska inaveln bland vargar och säkerställa en gynnsam bevarandestatus för varg bl.a. skett genom att Naturvårdsverket och Statens jordbruksverk har fått i uppdrag att genomföra åtgärder som ökar den genetiska mångfalden. Man har genomfört försök med att flytta vargvalpar mellan kullar i olika djurparker. Under 2012 har även försök med att flytta genetiskt värdefulla vargar från renskötselområdet till platser i Svealand genomförts. Vidare framhålls att den förvaltningsplan som Naturvårdsverket har tagit fram under året är en viktig del av förvaltningen av varg, samt att ett

fortsatt arbete med den överenskommelse på politisk nivå som träffades 2011 om ett utökat samarbete mellan Sverige och Norge ytterligare stärker arbetet för en vargstam med en gynnsam bevarandestatus.

Enligt information från Miljödepartementet beslutade regeringen i januari 2011 att ge Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt m.fl. i uppdrag att inleda arbetet med aktiva åtgärder för en genetisk förstärkning av vargstammen i Sverige. Det innebär att den svenska vargstammen förstärks genom utsättning av vargvalpar. Som tidigare nämnts har försök med att flytta vargvalpar mellan kullar i olika djurparker genomförts. Valparna har accepterats av de nya föräldrarna vilket visar att arbetet med att planera för utplantering av djurparksvalpar hos vilda vargar kan fortsätta. Under 2012 påbörjades ett sådant arbete men man fick avbryta det på grund av dåliga snöförhållanden. Naturvårdsverket har även inlett ett samarbete med Ryssland och har under året fört in vargvalpar till svenska djurparker för att bli avelsdjur.

Vargstammens genetik har på senare år förbättrats på naturlig väg i och med att två vargar har invandrat till Sverige och reproducerat sig under 2008–2010 och 2012. Deras avkommor har i sin tur bildat par och fått flera valpar än vargar från den skandinaviska populationen. Inventeringsresultat från vintern 2011/12 visar att en tredjedel av de valpar som totalt har fötts har föräldrar som härstammar från någon av de två invandrade vargarna. Även om vargstammens genetik tydligt har förbättrats under senare år bör flera åtgärder vidtas för att ytterligare förbättra vargstammens genetiska status. Som ett led i det arbetet beslutade regeringen den 8 november 2012 (M2012/2959/Nm) att ge Naturvårdsverket i uppdrag att överlägga med berörda samebyar för att minimera risken för skador på renskötseln, så att ett vargpar som innefattar en genetiskt värdefull vargtik kan vistas i berörda län över vintern 2012/13 fram till våren 2013. Syftet är att vargparet får finnas kvar i området över vintern till dess en förväntad föryngring har skett våren 2013. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 31 maj 2013. I december 2012 beslutade regeringen (M2012/3438/Nm) att ge i uppdrag till Naturvårdsverket att i samråd med Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt m.fl. fortsätta arbetet med aktiva åtgärder för genetisk förstärkning av vargstammen i Sverige. Vargstammens genetiska variation ska förbättras genom att man underlättar för naturligt invandrade vargar att förflytta sig från renskötselområdet till den vargpopulation som finns i Mellansverige och genom att man genomför aktiva åtgärder för att möjliggöra en flyttning av djurparksvalpar till vilda vargpar under 2013 och 2014. Uppdraget ska genomföras efter dialog med berörda norska myndigheter. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 28 november 2014. En delredovisning av uppdraget ska lämnas senast den 28 juni 2013.

När det gäller den svenska vargförvaltningen redovisar miljöminister Lena Ek den 16 januari 2013 i ett svar till EU-kommissionen att den grundläggande utgångspunkten för svensk vargförvaltning är att säkerställa en gynnsam bevarandestatus för vår vargstam, och att den svenska vargförvaltningen bedrivs på vetenskaplig grund, håller hög kvalitet och är i alla avseenden förenlig med art- och habitatdirektivet. Kommissionens eget expertorgan för rovdjursfrågor, LCIE, har också konstaterat att den svenska vargstammen är en av de bäst studerade i världen. Miljöministern framhåller vidare i svaret att Naturvårdsverket i juni 2012 fastställde en förvaltningsplan för varg. Syftet med planen är att skapa tydlighet och förutsägbarhet i den svenska vargförvaltningen. Som tidigare nämnts presenterade Naturvårdsverket i juli 2012 en sårbarhetsanalys på vetenskapliga grunder som visar att minsta livskraftiga population uppgår till 100 vargar. Den 19 oktober 2012 kompletterades sårbarhetsanalysen med genetiska aspekter. Samma datum presenterade Naturvårdsverket bedömningen att en rimlig invandringstakt är 7 nya reproducerande vargindivider per decennium. Detta motsvarar en populationsstorlek på varg i Sverige av ca 380 vargar för att uppnå gynnsam bevarandestatus. Förvaltningsplanen för varg har kompletterats med denna bedömning. Avslutningsvis anför miljöministern i svaret att det är mycket angeläget att förbättra den svenska vargstammens genetiska status och att Naturvårdsverkets förvaltningsplan därför innehåller åtgärder som ska säkerställa detta. Naturvårdsverket förbereder utsättning av vargvalpar till våren. En begränsad jakt på 10–20 genetiskt svaga vargar kan bidra till att förbättra vargstammens genetiska status.

Kommissionens egna tjänstemän har bekräftat att Naturvårdsverkets process för att bedöma en gynnsam bevarandestatus för den svenska vargstammen är bra och förenlig med art- och habitatdirektivet. Naturvårdsverket beslutade den 30 januari 2013 om en selektiv och riktad jakt på inavlade vargar som ett led för att minska inaveln och få en långsiktigt livskraftig vargstam. Jakttiden beslöts till 31 januari-17 februari. Den 6 feb 2013 meddelade Kammarrätten inhibition av Naturvårdsverkets beslut vilket innebar att beslutet inte får verkställas innan Förvaltningsrätten har avgjort målet i sak. Ärendet ligger för närvarande hos Förvaltningsrätten i avvaktan på slutligt avgörande.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2012/13:MJ259 (V) yrkandena 2 och 3, 2012/13:MJ426 (S) yrkande 4 och 2012/13:MJ479 (MP) yrkande 4.

Jakt på varg

Som ovan nämnts fastställde Naturvårdsverket under 2012 en nationell förvaltningsplan för varg. Där anförs att populationsreglerande jakt i syfte att reglera stammens täthet, storlek och tillväxt, det vill säga licensjakt, är en viktig komponent i den aktiva förvaltningen i syfte att ge människor och berörda näringar tid att genomföra skadeförebyggande åtgärder. Jakten kan också bidra till att minska konflikterna mellan varg och människa i de

regioner där vargens förekomst är tät och på så sätt medverka till att acceptansen för vargen som art i den svenska faunan och förtroendet för den beslutade rovdjurspolitiken ökar. Jakten kan reglera vargstammens antal, täthet, utbredning och tillväxt i olika delar av landet i syfte att nå en jämnare fördelning av vargstammen. Bland annat kan jakten användas som ett förebyggande verktyg för att minska behovet av skyddsjakt. Naturvårdsverket framhåller vidare att under förutsättning att vargstammen har nått en gynnsam bevarandestatus eller att åtgärder för att genetiskt förstärka vargstammen har genomförts i tillräcklig omfattning kommer en populationsreglerande licensjakt att genomföras i områden med höga koncentrationer av varg. I delbetänkandet Rovdjurens bevarandestatus (SOU 2011:37) gör Rovdjursutredningen bedömningen att den primära bevarandeåtgärden för vargen måste vara att minska inavelsgraden genom invandring, utplantering eller på annat sätt. Vidare anger utredningen att den skandinaviska vargpopulation i ett andra steg, när inavelsgraden har sänkts, bör öka i storlek. Naturvårdsverket avser att undersöka det bevarandebiologiska behovet och de juridiska förutsättningarna för att underlätta den genetiska förstärkningen genom selektiv, riktad och populationsreglerande jakt. En sådan jakt skulle därmed kunna utgöra en komponent i den genetiska förstärkningen för att åtgärderna ska få en snabbare effekt i populationen. Undersökningen ska omfatta såväl förutsättningarna för att utifrån genetisk status rikta jakten mot särskilda revir, som att reglera stammens storlek för att öka den genetiska förstärkningens effekt. I förvaltningsplanen uppges också att licensjakten enbart kommer att ske under strängt kontrollerade former, på ett sådant sätt och i en sådan omfattning att den inte påverkar förutsättningarna för vargstammen att nå en gynnsam bevarandestatus.

När det gäller skyddsjakt konstaterade utskottet i betänkande 2011/12: MJU14 att regeringen den 15 december 2011 beslutade om förtydliganden i jaktförordningen som innebär att Naturvårdsverket och länsstyrelserna skulle kunna besluta om skyddsjakt utan ansökan och därmed kunna besluta om jakt innan de allvarliga skadorna har uppstått. Dessutom beslutade regeringen om en tydligare delegering av besluten till berörda länsstyrelser. Skyddsjakt kan komma i fråga under de förutsättningar som anges i jaktförordningen, vilka är samma förutsättningar som återfinns i EU:s art- och habitatdirektiv. Skyddsjakt får således bedrivas om det inte finns någon annan lämplig lösning på problemet och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Skyddsjakt får bedrivas för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom. Naturvårdsverket ger alltså tillstånd till skyddsjakt men kan delegera sitt beslutsfattande till de länsstyrelser som uppfyller kraven i jaktförordningen. Enligt Naturvårdsverkets beslut om delegering av skyddsjakt på varg 2013 är handlingsutrymmet för skyddsjakt 2013 för norra och mellersta Sverige 32 vargar.

Naturvårdsverket beslutade den 11 januari 2013 att bevilja skydds jakt på vargparet i Junselereviret. Reviret ligger inom renskötselns vinterbetesmarker och berör flera samebyar. Därefter har två försök till skydds jakt genomförts. Varghanen har fallits medan vargtiken, efter beslut av Naturvårdsverket den 8 mars, har flyttats från området.

Utskottet föreslår med detta att motionerna 2012/13: MJ352 (M) (i denna del), 2012/13: MJ285 (MP), 2012/13: MJ371 (FP), 2012/13: MJ426 (S) yrkande 3 och 2012/13: MJ479 (MP) yrkandena 11 och 12 lämnas utan vidare åtgärd.

Jaktmetoder m.m.

Vid björnjakt reglerar såväl EU-rätten som den svenska jaktlagstiftningen vilka vapen som får användas. När det gäller användning av halvautomatiska gevär vid björnjakt kan utskottet inledningsvis konstatera att Sverige har att beakta EU:s direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Direktivet säger att halv- eller helautomatiska vapen med en magasinskapacitet som överstiger två patroner inte får användas vid björnjakt. I svensk rätt finns dessa regler i jaktlagen (1987:259), jaktförordningen (1987:905) och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt. Regelverket stadgar att endast halvautomatiska kulgevär som har en magasinskapacitet om högst två patroner (samt kan laddas med ytterligare en patron i patronläget) får användas vid jakt efter varg, björn, lodjur, bäver, utter, skogshare, mård och fågel, förutsatt att de är avsedda för patroner i den klass som föreskrivs för respektive art.

När det gäller frågan om fågeljakt och äggprickning som alternativ till skydds jakt på fågel vill utskottet framhålla att allt vilt, dvs. vilda däggdjur och fåglar, enligt 3 § jaktlagen (1987:259) är fredat. Trots denna generella fredning får viltet jagas enligt vad som anges i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905) eller av beslut som har meddelats med stöd av jaktlagen. Enligt 29 § jaktförordningen (1987:905) får Länsstyrelsen ge tillstånd till skydds jakt efter andra arter än björn, varg, järv, lo, säl och örn om förutsättningarna enligt 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Vidare föreskrivs i 23 a § andra stycket att ett beslut som avses i första stycket får även avse rätt att göra ingrepp i fåglars bon eller förstöra fåglars ägg. Enligt information från länsstyrelsen har det under 2012 fattats beslut om skydds jakt av fågel för bl.a. skarv. Sådana beslut fattas sedan en ansökan har inkommit och remissbehandlats. Synpunkterna sammanvägs och äggprickning kan därefter, förenat med villkor för bl.a. tidsperiod och omfattning, bli aktuellt. Att tillåta äggprickning är en del av beslutet och syftar till att lokalt begränsa de skador som t.ex. skarv orsakar i fiskbestånd nära skarvens häckningsplatser. När det specifikt gäller skarv kan det nämnas att det inom EU pågår ett arbete med att ta fram en gemensam europeisk skötselplan för skarv som utöver behovet av att bygga upp kunskap om arten även syftar till att minska skador på framför allt fiske. I

detta sammanhang är det viktigt att framhäva betydelsen av en god nationell och regional förvaltning. Naturvårdsverket har också fått i uppdrag att ta fram en nationell förvaltningsplan för skarv. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2014.

Avslutningsvis framhåller utskottet att regeringen i juli 2012 tillsatte en utredning för att se över den svenska jaktlagstiftningen. Enligt kommittédirektiv till Jaktlagsutredningen (dir. 2012:77) är syftet att få till stånd dels en modern lagstiftning med tydlig systematik och moderna bestämmelser för en långsiktigt hållbar jakt och viltvård samt djurskydd för de vilda djuren, dels ett förbättrat genomförande av Sveriges EU-rättsliga åtaganden. Utredningen beräknar att avsluta sitt arbete den 30 december 2014.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2012/13:MJ253 (MP) yrkande 3 och 2012/13:MJ291 (S) yrkandena 1 och 2.

Skydd av natur m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, MP, FP, C, V, KD) om täktbestämmelser, naturskydd vid andra verksamheter än täkter, skydd av biologisk mångfald, myllrande våtmarker, skydd av skog, fiske i Natura 2000-områden och snöskoterfrågor.

Jämför reservationerna 15 (MP, V), 16 (MP, V), 17 (S), 18 (MP), 19 (MP, V), 20 (V), 21 (V), 22 (MP, V), 23 (S) och 24 (S, MP, V).

Motionerna

I motion 2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 2 framförs att regeringens försäkran om att ett borttagande av den s.k. stoppregeln i miljöbalken (9 kap. 6 a §) inte skulle minska förutsättningarna för att bevara den biologiska mångfalden var oriktig. I motionen yrkas därför att stoppregeln bör återinföras. Jens Holm m.fl. (V) begär i motion 2012/13: MJ260 yrkande 6 att riksdagen ska besluta att den stoppregel som tidigare ingick i miljöbalken genom 9 kap. 6 a § ska återinföras. I motionen anförs att för att det inte ska bli möjligt att exploatera fler unika naturområden och för att Sverige ska leva upp till sina åtaganden för biologisk mångfald krävs det att regeln återinförs i miljöbalken. Helena Leander m.fl. (MP) anser i motion 2012/13:MJ245 yrkande 3 att ett liknande skydd motsvarande den s.k. stoppregeln för biologisk mångfald behövs i miljöbalken även för andra verksamheter än täkter. I motion 2012/13:MJ298 av Hillevi Larsson (S) framförs att Miljöbalkskommitténs (SOU 2002:107) förslag om att stoppregeln skulle tas bort var kopplad till införandet av en allmän avvägningsregel avseende biologisk mångfald. Företaget Nordkalks skogsavverkning i Ojnarenskögen på Gotland har väckt massiv kritik eftersom

unika djur- och växtarter som lever i skogen därmed hotas. Enligt motionären krävs därför en utvärdering inom utskottet av den förändrade miljöbalken som beaktar en allmän avvägningsregel. Jonas Eriksson m.fl. (MP) föreslår i motion 2012/13:N306 yrkande 5 att en man bör förstärka hänsyn till biologisk mångfald och dricksvattenförsörjningen vid större ingrepp i naturen. Sedan regeringen slopade den s.k. stoppregeln för täkter har biologisk mångfald samma skydd vid täktverksamhet som vid t.ex. gruvverksamhet. Det har nu visat sig att detta skydd är otillräckligt. I Miljöbalkskommitténs förslag om att ta bort stoppregeln ingick också en ny allmänhänsynsregel om biologisk mångfald (SOU2004:37). Rätt utformat kan en sådan regel vara ett sätt att stärka hänsyn till biologisk mångfald vid större ingrepp i naturen.

I motion 2012/13:MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 39 begärs att regeringen ska presentera åtgärder för att nå miljömålet Myllrande våtmarker. I motionen anförs att ett väl fungerande vatten är en förutsättning för biologisk mångfald och för skogens tillväxt. Det är helt avgörande att vattenhänsyn blir en större del av den skogliga planeringen samt att eldning av torv, som drabbar den biologiska mångfalden och klimatet, påförs en koldioxidskatt utanför utsläppshandelssystemet.

I motion 2012/13:MJ450 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5 anförs att det behövs ett nytt mätbart etappmål i miljömålssystemet för arealskyddad skog, som ska vara i linje med vårt åtagande i Nagoya inom konventionen för biologisk mångfald och som ska ta hänsyn till möjligheten att uppnå mål 1 i EU:s strategi för biologisk mångfald. Jens Holm m.fl. (V) framhåller i motion 2012/13:MJ313 yrkande 1 att Sverige genom avtalet i Nagoya har förbundit sig att skydda 17 procent av sin landareal till 2020. Cirka 5 procent av all skogsmark i Sverige har i dag ett formellt skydd och i motionen yrkas därför att Sverige bör anta ett nytt etappmål för areal skyddad skog i miljö kvalitetsmålet Levande skogar som är i enlighet med Nagoyaöverenskommelsen. I samma motion yrkande 10 anges att ett hyggesfritt skogsbruk som rätt använd skötselmetod kan stärka skogens värden i form av turism, men i hög grad även biologisk mångfald, kultur och rekreation. Ett nationellt arealmål för ett kalhyggesfritt skogsbruk bör därför ingå i miljö kvalitetsmålet Levande skogar. Jens Holm m.fl. anför vidare i samma motion att det i dag mycket sällan tas hänsyn till närliggande marker vid avverkning, vilket förstärker en fragmentisering av livsmiljöer för många arter. Vidare framförs att det i dag saknas tillräckligt stora arealer med lämpliga skogstyper för många hotade arter på grund av det moderna skogsbruket och brist på naturliga störningar (brand, storm, översvämning osv.). Enligt yrkandena 12 och 13 bör därför berörda myndigheter bör få resurser och uppdrag att landskapsplanera i samverkan med markägare, samt att få i uppdrag att utarbeta en nationell plan för att restaurera och återskapa skogstyper för de mest hotade arterna.

I motion 2012/13:MJU299 av Isak From m.fl. (S) anfördes att det är nödvändigt att skapa ett övergripande ansvar för snöskoterlederna och för att organisera utbyggnad av nya skoterleder. Vidare anges att staten och kommunerna har stor nytta av fungerande ledsystem för snöskotrar, t.ex. för räddningstjänsten och utvecklingen av turistnäringen. Snöskoterrådet, som avslutade sitt arbete 2012, tillsattes för att utveckla en hållbar snöskotertrafik genom att förena näringsverksamhet och allas naturupplevelser. Mot bakgrund av detta framhålls i yrkandena 1–3 behovet av en fungerande struktur för skoterleder, vikten av besöksnäringens och andra näringars behov av en nationell snöskoterpolitik, samt behovet av ett nationellt snöskoterråd även efter 2012.

Utskottets ställningstagande

Täktbestämmelser m.m.

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat regelverket kring täkter och skyddet för biologisk mångfald (2008/09:MJU25, 2010/11:MJU10). I betänkande 2008/09:MJU25 anförde utskottet att täktverksamhet innebär uttag av naturresurser som inte är förnybara. I fråga om vissa material är tillgången dessutom mycket begränsad. Samtidigt som täktmaterial är en nödvändig råvara vid allt byggande innebär uttaget av materialet stora ingrepp i naturmiljön som inte kan återställas helt. Därför är det viktigt att det, särskilt vid nyetablering av en täkt, är möjligt att vid prövningen ta ställning till dels om det innebär en god hushållning att bryta täktmaterialet, dels om täktens lokalisering är lämplig med hänsyn till det intrång i miljön som en täkt innebär. När tillstånd till en täkt ges är det också viktigt att säkerställa att intrånget i naturmiljön minimeras och att påverkan på djur och växter blir så liten som möjligt. Utskottet anser att det med en tillämpning av bestämmelserna i främst 2 och 3 kap. miljöbalken är möjligt att åstadkomma en allsidig prövning som omfattar dessa aspekter. Vidare anser utskottet att otydligheten gör att behovsprövnings- och stoppreglerna i 9 kap. 6 a § första stycket miljöbalken inte kan fungera väl som komplement till de mer allmänna bestämmelserna i 1 kap. 1 § och 2 och 3 kap. De särskilda behovsprövnings- och stoppreglerna bör därför tas bort.

Vid en interpellation (2011/12:436) den 23 augusti 2012 om Sveriges skydd av Natura 2000-områden apropå Ojnare myr på Gotland anförde miljöminister Lena Ek följande:

Jag vill dock inledningsvis framhålla att skyddet för hotade arter och livsmiljöer är en av de viktigaste miljöfrågorna både nationellt och internationellt. Ett viktigt led i arbetet med att värna den biologiska mångfalden är att etablera effektiva regelverk. Den EU-rättsliga reglering som styr bevarandet av Natura 2000-områden finns dels i fågeldirektivet, dels i art- och habitatdirektivet. Dessa direktiv har en avgörande betydelse för skyddet av den biologiska mångfalden inom unionen. Direktiven är fullständigt genomförda i svensk författning, huvudsakligen i miljöbalken. Jag har inte för avsikt att i dag föreslå några ändringar av dessa regler.

För att vårt regelverk ska vara effektivt och ge ett starkt skydd är det viktigt att det är tydligt. Den tidigare gällande stoppregeln var [...] inte tydlig. Det var oklart hur bestämmelsens tillämpningsområde skulle avgränsas. Syftet med den regeländring som trädde i kraft den 1 augusti 2009 var att åstadkomma ett bättre och tydligare regelverk. [...] Samtidigt som den otydliga stoppregeln togs bort infördes två nya bestämmelser som syftar till att ge ett starkare och bättre skydd för naturgrus och för våtmarker.

Domstolarnas prövning av Nordkalks kalkstenstäkt innehåller ställningstaganden i ett flertal frågor avseende bland annat täktens lokalisering utifrån bestämmelserna i 2 och 3 kap. miljöbalken, möjligheten att ge tillstånd enligt bestämmelserna om Natura 2000 och tillåtligheten av vattenverksamheten. Borttagandet av stoppregeln saknar, såvitt det är möjligt att bedöma, betydelse för utgången i målet avseende Nordkalk. Jag följer förstås domstolarnas tillämpning av miljöbalken. Jag följer naturligtvis också händelserna nära och dagligen. Om en framtida tillämpning av miljöbalken skulle utvisa att skyddet för den biologiska mångfalden har minskat kommer jag att verka för en regeländring så att skyddet för den biologiska mångfalden är fortsatt starkt. Några sådana slutsatser går dock inte att dra utifrån ett enskilt ärende och framför allt inte innan detta ärende är slutbehandlat.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2012/13: MJ245 (MP) yrkandena 2 och 3, 2012/13: MJ260 (V) yrkande 6, 2012/13: MJ298 (S) och 2012/13: N306 (MP) yrkande 5.

Myllrande våtmarker

Som anges i budgetpropositionen för 2013 har regeringen beslutat om preciseringsåtgärder av miljö kvalitetsmålet som rör mångfalden av våtmarkstyper, ekosystemtjänster, återskapande av våtmarker, gynnsam bevarandestatus, hotade arter och livsmiljöer, främmande arter, genetiskt modifierade organismer, våtmarkernas natur- och kulturmiljö värden samt friluftsliv. Preciseringsåtgärdena förtydligar innebörden av miljö kvalitetsmålet och det miljötillstånd som ska nås i ett generationsperspektiv. Preciseringsåtgärdena ska utgöra grunden för att tolka miljö kvalitetsmålens innebörd, vara kriterier vid bedömningen av möjligheterna att nå målen och vara vägledande för miljöarbetet.

När det gäller miljö kvalitetsmålet Myllrande våtmarker innebär detta att våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden. Utskottet kan konstatera att enligt regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2013 försämras miljö tillståndet för många av de olika våtmarkstyperna genom bl.a. igenväxning. Vegetationsförändringar beräknas öka på grund av klimatförändringar, främmande arter och kvävedofall. En viss förbättring har skett vad gäller anläggning av våtmarker för vattenrening, men fortfarande har skadade våtmarker en lägre förmåga att leverera ekosystemtjänster och vissa dikade våtmarker kan fungera kontraproduktivt genom att vara kolkällor i stället för kolsänkor. Det finns en risk för att klimatförändringarna orsakar upptining av permafrost i nordliga myrar vilket skadar den biologiska mångfalden och riskerar ökad koldioxidavgång. Arbetet med att skydda, sköta och restaurera våtmarker går sakta. Hittills har ca

7 500 hektar våtmarker hunnit anläggas, vilket kan jämföras med det tidigare delmålet att anlägga 12 000 hektar till 2010. Cirka 13 procent av landets myrareal är skyddad, men fortfarande återstår ca 350 av myrskyddsplanens områden att skydda. Ambitionen om anläggning av våtmarker till 2010 har endast uppnåtts till drygt 60 procent. Illegal terrängkörning på våtmarker ökar.

För att nå miljö kvalitetsmålet framhåller regeringen att det krävs att miljöhänsynen till våtmarkernas miljö och deras förmåga att producera ekosystemtjänster inom de areella näringarna och inom annan markanvändning i anslutning till våtmarker blir bättre. Återskapandet av våtmarker skulle, inom ramen för länsstyrelsernas arbete, kunna effektiviseras med ökad rådgivning och planering av anläggningarna i landskapet i syfte att öka potentialen för ekosystemtjänster. De problem som orsakas av klimatförändringarna kan inte lösas specifikt för våtmarkerna utan är generella och här hänvisas till detta miljö kvalitetsmål. Insatser för att öka hävd av hävdberoende våtmarker är viktiga. För att säkra våtmarkernas ekosystemtjänster krävs att dikning hålls på en miniminivå och att tillstånd och dispenser för bl.a. nydikning sker enligt gällande regler samt att tillräcklig areal av olika typer av våtmarker är bevarade eller restaurerade över hela landet. Våtmarkernas förmåga att minska halter av näringsämnen och fungera som buffert vid ändrade nederbördsmonster, liksom deras biologiska produktion och förmåga att binda kol från atmosfären, behöver tas till vara. Att bevara och återskapa våtmarker kan därmed bli viktigt för att mildra effekterna av klimatförändringar och ändrade nederbördsmonster. Därtill kommer våtmarker även i fortsättningen att spela en viktig roll i arbetet med att förbättra vattenkvaliteten och minska övergödningen av sjöar, vattendrag och hav. Ersättningsnivåerna till markägare och reglerna för prövning av vattenverksamhet kan behöva ses över. Satsningar på att restaurera dikade områden, skötsel av tidigare hävdade våtmarker samt att ta fram kunskapsunderlag om kulturhistoriska värden är nödvändiga.

Mot bakgrund av detta föreslås att motion 2012/13: MJ455 (S) yrkande 39 lämnas utan vidare åtgärd.

Skydd av skog m.m.

Som utskottet anförde i betänkande 2012/13: MJU1 så anges i de etappmål för biologisk mångfald som beslutats en inriktning för den samhällsomställning som behöver ske för att nå miljö kvalitetsmålet. Mot bakgrund av den analys som ges i Miljömålsberedningens betänkande SOU 2011:34 behöver ytterligare etappmål fastställas. Ytterligare insatser kan även behöva göras för att Sverige på ett tydligt sätt ska bidra till att nå målen i EU:s strategi för biologisk mångfald till 2020 och de globala målen i den strategiska plan för biologisk mångfald 2011–2020 som antogs vid partsmötet för konventionen om biologisk mångfald i Nagoya 2010. Regeringen har därför gett Miljömålsberedningen i uppdrag att ta fram ett förslag till en strategi för att uppnå relevanta delar i generationsmålet och miljö kvalitets-

målen kopplade till en långsiktigt hållbar markanvändning utifrån ett helhetsperspektiv. I uppdraget ingår bl.a. att föreslå de etappmål, styrmedel och åtgärder som behövs för att uppnå relevanta delar i generationsmålet samt de miljökvalitetsmål som är kopplade till en långsiktigt hållbar markanvändning. Beredningen har presenterat en plan som omfattar en delrapportering med inriktning på arbete med skydd och skötsel av landområden respektive utveckling av miljöhänsyn i skogsbruket.

Vad gäller miljökvalitetsmålet Levande skogar innebär detta att skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras och kulturmiljövärden och sociala värden värnas. Regeringen har beslutat om preciseringar av miljökvalitetsmålet som rör skogsmarkens egenskaper, ekosystemtjänster, grön infrastruktur, gynnsam bevarandestatus, hotade arter och livsmiljöer, främmande arter, genetiskt modifierade organismer, natur- och kulturmiljövärden i skogen samt friluftsliv. Preciseringarna förtydligar innebörden av miljökvalitetsmålet och det miljötillstånd som ska nås i ett generationsperspektiv. Preciseringarna ska utgöra grunden för att tolka miljökvalitetsmålen innebörd, vara kriterier vid bedömningen av möjligheterna att nå målen och vara vägledande för miljöarbetet. Till grund för uppföljning av miljökvalitetsmålen finns även indikatorer. För Levande skogar finns för närvarande åtta indikatorer redovisade på Miljömålsportalen.

Naturvårdsverket framhåller att de åtgärder som har genomförts via formellt skydd av skog samt ekologisk anpassning av skogsbruket i form av frivilliga avsättningar och miljöhänsyn är viktiga för att uppnå miljökvalitetsmålet Levande skogar.

En fortsatt utveckling av miljöhänsynen i skogsbruket behövs och sker kontinuerligt. Skogsstyrelsens inventering av miljöhänsyn visar på brister. Problemområden är hänsynskrävande biotoper samt hänsyn till kulturmiljöer vilka i dag skadas i för stor omfattning. Problemet här ligger främst i olika aktörers kunskap och bedömning om vilka hänsyn som ska prioriteras. Enligt Skogsstyrelsen har andelen körskador i samband med skogsbruk varit mer eller mindre oförändrade under den senaste tioårsperioden. Skogsstyrelsen identifierar skogar med höga sociala värden. Syftet är att få kunskap om vilka skogar som är viktiga för rekreation, friluftsliv och turism. Hittills har 13 600 objekt med höga sociala värden omfattande en areal av 430 000 hektar registrerats. Skogsstyrelsen arbetar aktivt med information och rådgivning till markägare om lämplig skötsel för dessa områden.

Mot bakgrund av detta avstyrks motion 2012/13: MJ313 (V) yrkandena 1, 10, 12 och 13 och motion 2012/13: MJ450 (MP) yrkande 5.

Snöskoterfrågor

Utskottet har tidigare behandlat frågor som rör snöskoterpolitiken. I betänkande 2011/12: MJU14 framhöll utskottet att miljömålet Storslagen fjällmiljö innebär att fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verk-

samheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar. Delmålen innefattar frågor om skador på mark och vegetation, buller, natur- och kulturvärden och åtgärdsprogram för hotade arter. Miljömålsberedningen ska lämna förslag till regeringen om hur miljö kvalitetsmålen och generationsmålet kan nås (dir. 2010:74). För att styra och följa upp arbetet kring snöskoterfrågor tillsattes ett nationellt snöskoterråd. Syftet var att utveckla en hållbar snöskotertrafik genom att förena näringsverksamhet och allas naturupplevelser. Visionen var att snöskotertrafiken ska bedrivas utan att människor, djur, miljö och egendom skadas eller störs.

Den 30 oktober 2012 svarade miljöminister Lena Ek på en skriftlig fråga (2012/13:38) om statens ansvar för skoterfrågor:

Nationella snöskoterrådet bildades 2007 genom en överenskommelse mellan Trafikverket (Vägverket), Naturvårdsverket, Transportstyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Kommunförbundet Norrbotten, Sametinget, Sveriges Snöskoterägares Riksorganisation (Snofed), Sveriges snöskoteråkares centralorganisation (SSCO) och Lantbrukarnas Riksförbund (LRF). [...] Jag tycker att Snöskoterrådet har fungerat bra och jag är förstuds angelägen om att arbetet fortsätter och att de snöskoterrelaterade frågorna sköts på bästa möjliga sätt även efter årsskiftet.

I Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2013 står det att överenskommelsen mellan parterna i det nationella snöskoterrådet gäller fram till den 31 december 2012. Det anges vidare att Naturvårdsverket ska utvärdera Snöskoterrådets arbete sedan överenskommelsen ingicks och föreslå hur arbetet med de snöskoterrelaterade frågorna ska drivas vidare. Arbetet ska ske efter samråd med parterna i överenskommelsen om Snöskoterrådet, Skogsstyrelsen samt övriga berörda länsstyrelser. Den verksamhet som tidigare har bedrivits inom ramen för överenskommelsen ska, under den tid som uppdraget genomförs och fram till att regeringen fattat beslut om hur arbetet ska bedrivas i framtiden, bedrivas i lämplig omfattning av Naturvårdsverket. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 31 maj 2013. Med detta föreslås att motion 2012/13: MJ299 (S) yrkandena 1–3 lämnas utan vidare åtgärd.

Skydd av områden m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, MP, C, V, KD) om nationalparker och naturvårdsprojekt, strandskydd, fiske i Natura 2000-områden samt myggbekämpning.

Jämför reservationerna 25 (MP, V), 26 (MP, SD), 27 (S), 28 (MP, V), 29 (V) och 30 (S, V).

Motionerna

I motion 2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås att Bästeträsk nationalpark inrättas enligt Naturvårdsverkets plan. För att skydda Bästeträsk på norra Gotland krävs både ändrad lagstiftning och stärkt skydd. Då hotet från kalkbrottet är överhängande bör Bästeträsk behandlas med högsta prioritet i genomförandet av nationalparksplanen. Gällande inrättande av nationalparker föreslås vidare i motion 2012/13: MJ401 av Jonas Eriksson (MP) att Kebnekaisefjällen ska bli nationalpark. I motionen anförs att miljön kring Kebnekaise med glaciärer, högalpin fauna och djurliv är exceptionell i Sverige och att detta talar för att Kebnekaise bör bli nationalpark. I motion 2012/13:MJ271 av Lars Elinderson och Sten Bergheden (båda M) påpekas att det är ett nationellt intresse att restaureringen av Hornborgasjön kan fullföljas på ett bra sätt. Detta ska ske med rimlig hänsyn till naturvärden, miljön och fågellivet, de berörda markägarnas och jordbrukets intressen och till samhällets intresse i stort. Motionärerna yrkar därför att regeringen omgående bör ta initiativ till en grundläggande och neutral utvärdering av projektet.

Anders Hansson m.fl. (M) föreslår i motion 2012/13:MJ268 att en ny översyn av lagstiftningen kring strandskyddet ska göras med utgångspunkt i enklare regler för byggnation och större frihet och ansvar för respektive kommun. Anders Andersson (KD) framhåller i motion 2012/13:MJ267 yrkande 1 att ett ökat kommunalt inflytande över strandskyddsdispenser behövs. I många kommuner är det bostadsbrist, och i andra kommuner skulle rekryteringen och inflytningen öka om man kunde erbjuda strandnära bostäder vid en insjö, en å eller havet. I samma motion yrkande 2 föreslås vidare att en utvärdering av hur de nya strandskyddsbestämmelserna tolkats av kommunerna ska ske och att kommunernas möjligheter att anpassa tillämpningen av 100-metersregeln för bebyggelse vid vattenlinjen ska tydliggöras. I motion 2012/13:MJ303 av Anders Ahlgren (C) anförs att tillämpningen av strandskyddslagstiftningen hämmar landsbygdens utveckling och försämrar förutsättningarna att skapa attraktiva områden för bosättning. Att ta bort det generella strandskyddet är nödvändigt för att över huvud taget få i gång bebyggelse på den svenska landsbygden. I motion 2012/13:MJ304 av Anders Åkesson och Karin Nilsson (båda C) påpekas att det finns indikationer på att den nya strandskyddslagstiftningens ande-

mening inte fullt ut kommit till uttryck i de regelverk som styr länsstyrelsernas och kommunernas planarbete. Därför föreslås en översyn av regelverket i syfte att fullt ut genomföra intentionerna i strandskyddslagstiftningen. Erik A Eriksson (C) anser i motion 2012/13: MJ305 att möjligheten att få bygga bostäder i för människor attraktiva strandnära lägen är en viktig faktor för att utveckla landsbygden. Mot denna bakgrund framhålls vikten av den pågående översynen av strandskyddsreglerna. I motion 2012/13: MJ311 av Anton Abele (M) framförs att strandskyddslagstiftningen bör ses över med avsikt att det generella strandskyddet ändras till 50 meter från stranden, att det kan göras särskilda prövningar för obebyggda tomter så att det finns möjlighet att få strandskyddsdispens i områden där det är lämpligt och trots att fastigheten inte är "ianspråktagen" samt så att begreppet "lucktomter" återinförs. Christian Holm m.fl. (M) anser i motion 2012/13: MJ314 yrkande 1 att möjligheten att kunna erbjuda strandtomt är ett sätt att locka människor att etablera sig på landsbygden och att det därför är olyckligt att det fortfarande finns begränsningar i strandskyddet med avseende på de tre stora sjöarna. I motionen föreslås en fortsatt reformering av strandskyddet där de tre stora sjöarna inte undantas från lättnaderna i strandskyddet. I samma motion yrkande 2 föreslås vidare en översyn av möjligheten till en fortsatt reformering av strandskyddet där den gällande regeln om byggförbud närmare än 100 meter från strandkanten bör kunna frångås i större utsträckning än vad som är möjligt enligt nuvarande lagstiftning. I motion 2012/13: MJ349 av Ulf Berg (M) framhålls att för att upprätthålla legitimiteten för strandskyddet krävs en avvägning och proportionalitet mellan naturskyddsintressen och medborgarnas efterfrågan på strandnära boende. För att proportionaliteten ska infråas bör strandskyddslagstiftningen ses över. I motion 2012/13: MJ364 av Finn Bengtsson m.fl. (M) föreslås en översyn av de kustområden där möjligheterna att utpeka LIS-områden är särskilt begränsade. Syftet med översynen ska vara att undanta de delar som rör Östergötlands län från dagens restriktioner så att det blir möjligt att utpeka LIS-områden utan särskilda begränsningar även längs Östergötlands västra och östra kuster. Johan Johansson (M) anser i motion 2012/13: MJ369 att tillämpningen av den nya strandskyddslagen från 2009 skiljer sig åt högst väsentligt mellan olika län. För att strandnära bebyggelse ska kunna utvecklas i hela landet bör därför tillämpningen av länsstyrelsernas överprövningar ses över så att de blir förenliga med lagens intentioner och alla svenska medborgare upplever att de behandlas lika. Marietta de Pourbaix-Lundin (M) framhåller i motion 2012/13: MJ385 att miljöbalkens regler kring det svenska strandskyddet är omdiskuterade. För att säkerställa att strandskyddet i enskilda fall till fullo är förenligt med Europakonventionens egendomsskydd och dess proportionalitetsprincip bör regeringen om möjligt se över den rättspraxis som följer av det nya regelverket kring strandskydd. I motion 2012/13: MJ389 av Lotta Finstorp (M) anförs att strandskyddslagstiftningen om möjligt bör ses över ytterligare i syfte att ge kommunerna

större frihet. En kommunledning har unik kunskap om just sin kommun, men alltför ofta överprövas kommunernas beslut med motiveringar som är helt adekvata i kraftigt exploaterade skärgårdsområden men som i inlandskommuner framstår som irrelevanta. Hannah Bergstedt m.fl. (S) framhåller i motion 2012/13:MJ431 behovet av en översyn av den nya strandskyddslagen. Byggandet av attraktiva boenden är viktigt för kommunernas utveckling, och med de fina utvecklingsområden som finns i många av våra norrländska kommuner skulle många bostäder kunna byggas utan att man tummar på möjligheterna för icke boende att få tillgång till stränder och vatten. I motion 2012/13:MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 51 föreslås att regeringen ska återkomma till riksdagen med justeringar av strandskyddet som säkrar den biologiska mångfalden och ökar tillgången till stränderna för friluftslivet i hårt exploaterade områden. Detta framförs eftersom den omläggning av strandskyddet som regeringen gjort riskerar att leda till en alltför stor exploatering av strandmiljöer och därmed hota arter som trivs i strandmiljö och som finns uppsatta på Artdatabankens lista. I motion 2012/13:MJ464 av Edward Riedl (M) påpekas behovet av en översyn av reglerna kring kommunala dispenser för strandskydd. Att kunna få till stånd bebyggelse nära stränder i landsbygdsområden är viktigt för att främja den lokala utvecklingen och turismnäringen och inte minst för att öka attraktionen för nyinflyttning. Emil Källström (C) framhåller i motion 2012/13:MJ468 att i bygder där man kan räkna stränder i termer om antal kilometer per person är det viktigt att vara flexibel och tillåta människor som vill investera att göra detta. En översyn bör göras av vilka delar av lagstiftningen och tillämpningen som behöver modifieras, och åtgärder bör genomföras i linje med denna översyn.

I motion 2012/13:MJ260 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 7 anförs att fiske i marint skyddade områden tillåtas först efter tillståndsprövning enligt miljöbalken. Om gällande lagstiftning i miljöbalken är otydlig beträffande om fisket är tillståndspliktigt eller inte i dessa områden ska regeringen återkomma med lagförslag. I samma motion yrkande 8 föreslås att regeringen ska ta initiativ till förhandlingar med andra EU-länder för att ta fram regleringar som förhindrar att de biologiska värdena försämras i Natura 2000-områden genom ohållbart fiske.

I motion 2012/13:MJ218 av Agneta Gille (S) påpekas att myggproblemen vid nedre Dalälven är återkommande och orsakar lidande för de boende i området som i perioder inte kan vistas utomhus. Situationen har även negativa konsekvenser för turist- och lantbruksnäringen. Mot bakgrund av att regeringen beslutat att inte skjuta till mer pengar till myggbekämpning bör regeringen ge ansvariga myndigheter i uppdrag att se över vem som ska ha det finansiella ansvaret för projektet Biologisk myggkontroll. Per Bill och Lars Beckman (båda M) förordar i motion 2012/13: MJ321 att det krävs en bättre samordning av hur finansieringen av myggbekämpningen delas upp mellan de olika nivåerna inom det offentliga och det privata näringslivet. I dag är resurserna knappa och medlen små samti-

dig som problemet blir allt större. För att komma till rätta med problemet krävs att regeringen tar upp frågan på den politiska agendan och ser till att människorna i de drabbade områdena får en dräglig tillvaro året runt. I motion 2012/13: MJ347 av Staffan Anger (M) uppmanas regeringen att se över möjligheten att göra en översyn av administrationen och tillståndshandlingen av bekämpning av stickmyggor eftersom mygginvasionen befaras bli ännu värre nästa sommar. Staffan Anger (M) anför i motion 2012/13: MJ347 att det krävs en långsiktig finansiering för att hitta en lösning på myggproblemen i nedre Dalälvsområdet. I motionen föreslås därför att regeringen ser över förutsättningarna för att inrätta en statlig fond och för att skapa en långsiktigt hållbar lösning för myggbekämpning. Mikael Oscarsson (KD) anför i motion 2012/13: MJ415 att myggproblematiken riskerar att accelerera med klimatförändringarna. Därför behövs det en nationell organisation för bekämpning av mygg. I motion 2012/13: MJ466 av Elin Lundgren m.fl. (S) anges att målet med projektet Biologisk myggkontroll är att reducera mängden myggor till acceptabla nivåer i områden där människor annars svårtligen vistas. För att lyckas med uppdraget behövs framförhållning. Det behövs också resurser för att kontinuerligt följa upp resultat och eventuell miljöpåverkan. Det bör därför tas fram en långsiktig strategiplan för den framtida myggbekämpningen i berörda områden.

Utskottets ställningstagande

Nationalparker m.m.

Som regeringen anför i budgetpropositionen för 2013 anser utskottet att väl fungerande nationalparker, Natura 2000-områden och naturreservat tillsammans med biotopskyddsområden och naturvårdsavtal utgör basen för skyddet av värdefulla naturområden och kommer att vara en viktig del av svensk naturvård även fortsättningsvis.

Gällande områdesskydd och inrättande av nationalparker är Naturvårdsverkets nationalparksplan ett viktigt strategiskt dokument. I planen föreslås nya områden med utgångspunkt från bl.a. skyddsvärde, storlek, representativitet, biologisk mångfald och orördhet. Våren 2008 presenterade Naturvårdsverket en revidering av den gamla planen från 1989. Den nya planen innehåller förslag till 13 nya nationalparker och 7 utvidgningar av befintliga nationalparker. En av de föreslagna nya nationalparkerna har inrättats, nämligen Kosterhavets nationalpark som invigdes 2009. Två befintliga parker har utvidgats – Skuleskogen 2009 och Hamra 2011.

Nationalparken Bästeträsk som föreslås i nationalparksplanen omfattar sjön Bästeträsk på norra Gotland med omgivande hållmarker och skogar. Området sträcker sig från en smal remsa utanför Stenkusten vid Östersjön till Fårösundsvägen och omfattar ca 5 000 hektar. Enligt information från Naturvårdsverket har verket mot bakgrund av rättsprocessen rörande kalktåkten i området för närvarande inte för avsikt att ta något eget initiativ till att formellt inleda en nationalparksprocess omfattande Bästeträskområ-

det i enlighet med Nationalparksplan för Sverige. När Högsta domstolen meddelat sitt beslut om kalkbrottet finns det förutsättningar för Naturvårdsverket att ta ställning till om, och i så fall hur, verket ska gå vidare med en eventuell nationalparksbildning i Bästeträskområdet.

Gällande den föreslagna nationalparken Kebnekaise så anges i planen att fjällnaturen liknar de alpina delarna i Sarek men är mer lättåtkomlig än Sareks vildmark och väletablerad som turistmål. Området är lämpat att lyfta fram som nationalpark som ett särskilt anslående exempel på högnordisk fjällnatur. För Kebnekaise, som också ligger i den genomförandeplan som togs fram att gälla från 2009 till 2013, har Naturvårdsverket planerat att under året undersöka möjligheterna att påbörja en förstudie. Det innebär att Naturvårdsverket tillsammans med länsstyrelsen och kommunerna samt intressenterna i området sammanställer förutsättningarna för att starta en process om en eventuell nationalparksbildning i området. Förstudien ligger sedan till grund för ett beslut om att starta bildningsprocessen eller inte.

Hornborgasjön är en av de största fågelsjöarna i Sverige, välkänd för sina rastande och dansande tranor. Sjön är grund och näringsrik med både öppet vatten, undervattensväxter och stora vassbälten och den är omgiven av strandängar och strandskog. Mellan 1805 och 1935 sänktes vattennivån och vattensjuka områden dikades för att vinna mer odlingsbar mark, vilket slutligen blev förödande för fågellivet. Genom avverkning, röjning, bränning och dämning, återskapades fågelsjön under mitten av 1990-talet. 800 hektar odlad mark blev återigen strandängar, som i dag i huvudsak producerar hö eller betas. Detta är ett av de största enskilda naturvårdsprojekt som hittills genomförts i Sverige. Enligt uppgift från Miljödepartementet finns det för närvarande inga planer på att genomföra en utvärdering av restaureringen av Hornborgasjön.

Mot bakgrund av det anförda avstyrks motionerna 2012/13: MJ245 (MP) yrkande 1, 2012/13: MJ271 (M) och 2012/13: MJ401 (MP).

Strandskydd

I samband med behandlingen av regeringens proposition 2008/09:119 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden instämde utskottet i regeringens bedömning att ett generellt strandskydd också i fortsättningen bör gälla i hela landet och att reglerna borde göras mer flexibla genom ökade möjligheter att beakta de lokala förhållandena och förutsättningarna, framför allt i landsbygdsområden där tillgången till stränder är god och exploateringsgraden är låg.

Så som regeringen anger i budgetpropositionen för 2013 syftar strandskyddet till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Under 2009 och 2010 trädde nya bestämmelser om strandskydd i kraft. I förarbetena anges att orsaken till att man ville ändra de gamla reglerna var att det förekom brister i strandskyddsregleringen och dess tillämpning. Bristerna bedömdes bl.a. kunna leda till att

strandskyddet successivt urholkas, åtminstone i delar av landet (prop. 2008/09:119). Det finns indikationer på att ändringen av strandskyddsreglerna inte har fyllt sitt syfte i alla delar, har tillämpats olika över landet och har lett till oavsedda effekter. Regeringen har mot denna bakgrund under 2012 beslutat om ett antal åtgärder. Exempelvis har Naturvårdsverket och Boverket fått i uppdrag att göra en utvärdering och översyn av tillämpningen och utfallet av de nya strandskyddsreglerna samt vid behov föreslå författningsändringar och andra åtgärder. Inom ramen för uppdraget ska myndigheterna även analysera och redogöra för vilka konsekvenser det skulle bli om man inför lättnader i strandskyddet vid mindre sjöar och vattendrag, vid sidan av högexploaterade områden. Mycket tyder på att förändringarna 2009 och 2010 har lett till en icke avsedd skärpning av tillämpningen av strandskyddet i stora delar av landet.

Vidare har regeringen beslutat om ett nytt stöd till planeringsinsatser för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Från och med den 1 oktober 2012 kan kommuner, länsstyrelser, kommunala samverkansorgan och regionala självstyrelseorgan hos Boverket ansöka om stöd till planeringsåtgärder för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Syftet är att ge statligt stöd för planeringsinsatser som kan klarlägga om det i kommunen finns lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Fokus för stödet är att dessa planeringsinsatser ska göras innan en process för att ta fram en översiktsplan påbörjats. Boverket har även sammanställt en lägesredovisning vad gäller arbetet med landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) (se Boverkets rapport Plan- och bygglagen i praktiken 2011, dnr S2012/2746). Det finns totalt 24 kommuner som har pekat ut LIS-områden och beslutat om dessa i en översiktsplan. LIS-områden har beslutats i 10 översiktsplaner och i 14 s.k. tillägg till översiktsplaner. Boverket bedömer att det finns 88 kommuner som i dag arbetar med att peka ut LIS-områden. Samspelet mellan kommunerna och länsstyrelserna om frågor gällande LIS sker i allmänhet i möten och i regionala vägledningar samt genom redovisning av goda exempel. Enligt länsstyrelserna varierar aktiviteten och synen på hur frågeställningarna ska hanteras.

För att bidra till kompetensutveckling när det gäller tillämpningen av strandskyddsreglerna i miljöbalken och plan- och bygglagen och för att öka förutsättningarna för en nationellt harmoniserad tillämpning av strandskyddsreglerna ska en delegation inrättas. Delegationens uppdrag (dir. 2013:27) är att utföra och samordna en informations- och kunskapsinsats när det gäller frågor som berör tillämpningen av strandskyddsreglerna. Delegationen ska utgöra en arena för erfarenhetsutbyte och dialog och verka för att tillämpningen av strandskyddsreglerna effektiviseras i samhällsplanerings- och byggprocessen.

Rörande dispenser från reglerna om strandskydd har Naturvårdsverket sammanställt statistik om detta (se Naturvårdsverkets rapport Redovisning av regeringsuppdraget uppföljning av strandskyddsbeslut 2011, dnr M2012/1437). Statistiken bygger på beslut som kommuner och länsstyrel-

ser har fattat om att medge dispens från strandskyddet, besluta om avslag, upphäva beslut som rör detaljplaner och upphäva beslut som rör en enskilds ansökan om dispens från strandskyddet. Naturvårdsverket redovisar i sin sammanställning av dispenser från strandskyddsreglerna att antalet dispenser varierar kraftigt mellan olika kommuner och län. Enligt regleringsbrevet för 2013 ska verket också redovisa statistik som rör kommunernas och länsstyrelsernas beslut under 2012 om att upphäva och ge dispens från strandskyddet. Av redovisningen ska framgå hur många upphävanden och dispenser som länsstyrelserna och kommunerna har beslutat om, fördelat på kommuner, samt ändamålet för upphävandet eller dispensen. Redovisningen ska lämnas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 1 april 2013.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2012/13: MJ267 (KD) yrkandena 1 och 2, 2012/13: MJ268 (M), 2012/13: MJ303 (C), 2012/13: MJ304 (C), 2012/13: MJ305 (C), 2012/13: MJ311 (M), motion 2012/13: MJ314 (M) yrkandena 1 och 2, 2012/13: MJ349 (M), 2012/13: MJ364 (M), 2012/13: MJ369 (M), 2012/13: MJ385 (M), 2012/13: MJ389 (M), 2012/13: MJ431 (S), 2012/13: MJ455 (S) yrkande 51, 2012/13: MJ464 (M) och 2012/13: MJ468 (C).

Fiske i Natura 2000-områden

Gällande fiske i Natura 2000-områden svarade miljöminister Lena Ek den 3 maj 2012 på en skriftlig fråga (2011/12:547) om oreglerat fiske i Natura 2000-områden:

Enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för alla verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan skada de utpekade naturvärdena i ett Natura 2000-område. För verksamheter som påbörjats före den 1 juli 2001, det vill säga befintliga verksamheter, krävs inget tillstånd. Däremot krävs tillstånd för att vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. I bevarandeplanerna för flera Natura 2000-områden pekas bottentrålning ut som ett hot. Bottentrålning kan således vara en åtgärd som på ett betydande sätt kan skada utpekade naturvärden och som kan behöva tillståndsprövas enligt miljöbalken. Reglerna gäller oavsett om Natura 2000-området ligger på land eller i vatten. Fiske regleras inom EU:s gemensamma fiskeripolitik. Regeringen arbetar för närvarande med att så långt det är möjligt skapa ett ändamålsenligt skydd av marina Natura 2000-områden även inom ramen för reformeringen av den gemensamma fiskeripolitiken.

Enligt Miljödepartementet gäller svaret fortfarande, och mot denna bakgrund avstyrks motion 2012/13: MJ260 (V) yrkandena 7 och 8.

Myggbekämpning

I likhet med vad regeringen anför i budgetpropositionen för 2013 så vill utskottet framhålla att de problem som massförekomsten av myggor innebär i området kring nedre Dalälven tidvis är betydande. Finansieringen av myggbekämpningen behandlades i budgetpropositionen för 2010 (prop.

2009/10:1) under utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. I budgetpropositionen för 2010 anges att regeringen anser att det är viktigt att fortsätta att begränsa myggförekomsten i nedre Dalälven och att det är en fråga som ska hanteras på regional och lokal nivå. Stöd till verksamheten bör prövas inom ramen för de samlade medel som finns tillgängliga regionalt och lokalt.

Det har under många år varit problem med mycket myggor i området kring nedre Dalälven. Problemen har dock ökat under senare år sannolikt beroende på flera faktorer – ett varmare klimat, fler tillfällen med högt vattenstånd, ändrad markskötsel och ökad förekomst av den mer aggressiva översvämningsmyggan. Massförekomst av myggor sommartid drabbar ortsbefolkningen hårt och påverkar också djurhållningen inom jordbruket samt näringslivet och turismen.

Stora områden kring nedre Dalälven är skyddade eftersom de har unika naturvärden, dels som nationalpark och naturreservat, dels som Natura 2000-områden. Under drygt 10 år har myggor bekämpats i området med det biologiska bekämpningsmedlet Vectobac G med bakterien BTI som främst spridits från luften med hjälp av helikopter. Företaget Nedab – ett bolag som ägs av intressenter i området – har ansvarat för myggbekämpningen. Två forskare verksamma vid Uppsala universitet har varit knutna till bolaget och myggbekämpningsverksamheten. För bekämpning från luften med BTI krävs dispens från Naturvårdsverket, men eftersom bekämpning sker även inom Natura 2000-områden prövar regeringen tillståndsfrågan. Under vissa förutsättningar krävs nämligen regeringens tillstånd för att s.k. Natura 2000-tillstånd ska kunna lämnas.

I budgetpropositionen för 2013 framgår att regeringen anser att även det nya landsbygdsprogrammet kan användas för myggbekämpning. Vidare anför miljöminister Lena Ek i ett svar på en skriftlig fråga (2012/13:283) om översvämningsmygg att det:

vid sidan av arbetet med att ta fram långsiktiga lösningar på problemen, är viktigt att verksamheten med att begränsa förekomsten av översvämningsmyggor i nedre Dalälvsområdet kan fortsätta. Stöd till verksamheten bör i första hand prövas inom ramen för de samlade medel som finns tillgängliga regionalt och lokalt.

Regeringen har dock avsatt medel för att inför sommaren 2013 säkra finansieringen av åtgärder för att begränsa massförekomsten av översvämningsmyggor i nedre Dalälvsområdet. Av Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2013 framgår att verket får betala ut upp till 4 miljoner kronor till Länsstyrelsen i Gävleborgs län för åtgärder i syfte att begränsa massförekomst av översvämningsmyggor. Vidare har Statens Jordbruksverk omprioriterat medel inom landsbygdsprogrammet så att Länsstyrelsen i Gävleborgs län erhållit 3 miljoner kronor som kan användas för bland annat åtgärder mot översvämningsmyggor. Därutöver förutsätter regeringen att även kommunerna medfinansierar åtgärderna.

Lena Ek framhåller vidare följande i svaret:

Problemen med massförekomst av översvämningsmyggor för med sig komplexa frågor som påverkar många politikområden. Av denna orsak har det under hösten 2012 bland annat bildats en tjänstemannagrupp inom Regeringskansliet bestående av tjänstemän från Socialdepartementet, Landsbygdsdepartementet och Miljödepartementet. Gruppen har särskilt fokus på att finna hållbara lösningar på både aktuella och kommande problem med massförekomst av översvämningsmyggor i landet.

Vidare beslutade regeringen den 6 maj 2010 att ge ett uppdrag till Länsstyrelsen i Gävleborgs län (LST Gävleborg) att redovisa hur den tillsammans med övriga berörda länsstyrelser, kommuner och andra aktörer arbetar för att problemen med massförekomst av stickmyggor i nedre Dalälvsområdet långsiktigt ska kunna hanteras. I uppdraget ingick att redovisa en plan för hur det pågående arbetet med regionala landskapsstrategier skulle kunna bidra till att både på kort och på lång sikt begränsa identifierade problem med massförekomsten av stickmyggor samtidigt som den biologiska mångfalden värnas. I samband med uppdraget till Länsstyrelsen i Gävleborgs län gavs även Naturvårdsverket i uppdrag att redovisa hur det inom sitt ansvarsområde arbetar för att hantera identifierade problem med massförekomst av stickmyggor i nedre Dalälvsområdet på både kort och lång sikt.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har i regleringsbrevet för 2013 fått i uppdrag att redovisa uppnådda resultat i arbetet med hur regionala landskapsstrategier kan minska identifierade problem med massförekomst av stickmyggor (översvämningsmyggor) i nedre Dalälvsområdet. Länsstyrelsen ska i samband med detta även lämna förslag på ekonomiskt och ekologiskt hållbara långsiktiga lösningar på dessa problem. Åtterrapporing ska ske till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 1 december 2013.

Enligt information från Länsstyrelsen i Gävleborgs län arbetar man inom den regionala landskapsstrategin Människor, mygg och natur med att fylla kunskapsluckor i fråga om hur man skulle kunna hantera myggproblemet på lång sikt. Under 2012 genomfördes forskning på uppdrag av länsstyrelserna, och i flera rapporter redovisas nu ny kunskap om myggproblemet vid nedre Dalälven. Rapporterna kommer att vara underlag till länsstyrelsens slutrapport som ska redovisas för Miljödepartementet senast den 1 december 2013.

Inom Regeringskansliet är det Miljödepartementet som ansvarar för uppdraget till Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Även tillåtlighetsprovningar avseende dispens för att bekämpa stickmyggsarver ligger på Miljödepartementet (miljöanalysenheten). Bekämpning med bekämpningsmedel innehållande BTI anses vara en kortsiktig lösning, och det behövs långsiktiga lösningar på myggproblematiken. Eftersom tillåtlighetsprovningarna redan låg hos Miljödepartementet var det naturligt att Miljödepartementet initierade ett uppdrag om att ta fram långsiktiga lösningar. Slutligen bör den biologiska mångfalden värnas i arbetet med att ta fram lösningar.

Landsbygdsdepartementet hanterar de medel som finns regionalt och lokalt; det kan vara medel från landsbygdsprogrammet, strukturfondsprogrammet, regionala projektmedel, kommunala och landstingskommunala medel. I landsbygdsprogrammet är det under axel 3, framför allt inom åtgärd 322 Förnyelse och utveckling av byarna, som medel kan användas till bekämpning av myggor. Förutsättningen är att myggbekämpningen är en regional prioritering. Hittills har det i landsbygdsprogrammet beviljats stöd med drygt 11 miljoner kronor. Till detta kommer medfinansiering om drygt 5 miljoner kronor.

I februari 2013 överlämnade Naturvårdsverket till regeringen frågan om tillåtlighet enligt miljöbalken för bekämpning av stickmyggor i Dalälvens, och Dejes (Forshaga kommun) översvämningsvåtmarker. Enligt Naturvårdsverket väntas ett svar i april 2013.

Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motionerna 2012/13:MJ218 (S), 2012/13:MJ321 (M), 2012/13:MJ347 (M), 2012/13:MJ408 (C) yrkande 1, 2012/13:MJ415 (KD) och 2012/13:MJ466 (S).

Skydd av arter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S) om skydd av arter i art- och habitatdirektivet, djurparkers bevarandeprojekt och främmande invasiva arter.

Jämför reservationerna 31 (S) och 32 (S).

Motionerna

I motion 2012/13:MJ289 av Isak From (S) framförs att den ökande björnstammen har resulterat i att arten har en gynnsam bevarandestatus. Därför är det angeläget att björnen flyttas över till bilaga V i art- och habitatdirektivet och att det inrättas en funktion i direktivet som gör det möjligt att göra ändringar i bilagorna. Matilda Ernkrans m.fl. (S) anför i motion 2012/13:MJ455 yrkande 50 att eftersom art- och habitatdirektivet är ett av EU:s starkaste redskap för att klara den biologiska mångfalden så bör regeringen arbeta för att nya arter som hotas kan föras upp på direktivets lista för hotade arter och att arter där en gynnsam bevarandestatus uppnåtts kan avföras från listan.

Hans Ekström och Fredrik Olovsson (båda S) förordar i motion 2012/13: MJ308 att regeringen bör se över möjligheten att med ett statligt ekonomiskt stöd stötta djurparkernas arbete med bevarande av biologisk mångfald och stimulera till fler bevarandeprojekt. Stödet bör kombineras med återrapporteringskrav kring hur projekten stimulerar till naturligt beteende, fortlevnad och återplantering i den för djuret naturliga miljön.

Beträffande främmande arter framhålls i motion 2012/13:MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 52 att det i Sverige inte finns någon samlad strategi för att förhindra introduktion och för bekämpande av invasiva arter. Därför föreslås att regeringen ska ta fram en svensk handlingsplan för att förhindra introduktion av nya invasiva arter och för att bekämpa dem som redan finns i vår natur. I samma motion påpekas att ett exempel på en invasiv art är den spanska skogssnigeln som funnits i Sverige i 30 år och som orsakar skador i trädgårdar och odlingar. I samma motion yrkande 53 framhålls behovet av en nationell strategi beträffande den spanska skogssnigeln.

Utskottets ställningstagande

Skydd av arter

Inledningsvis kan utskottet konstatera att svensk lagstiftning om skydd av arter styrs av EU-rätt, i synnerhet av art- och habitatdirektivet (dir. 92/43/EEG). Liksom regeringen anser utskottet att det är ett angeläget, nödvändigt och värdefullt naturvårdsarbete som bedrivs i EU genom art- och habitatdirektivet. I direktivet anges vilka arter och naturtyper som ska skyddas inom unionen. Det rör sig om över 1 000 arter, varav ca 150 finns i Sverige. Av 231 naturtyper har vi i landet 88. Direktivet antogs 1992 men började gälla i Sverige först i samband med att Sverige blev medlem i EU 1995. I ett brev till kommissionen (Andreas Carlgren till Janez Potocnik) den 17 augusti 2011 anförde regeringen följande:

Sedan direktivet beslutades har viktiga element i europeiska unionens arbete utvecklats vidare. En grundbult i samarbetet inom unionen är att beslut som påverkar människors vardag inte ska fattas på en mer central nivå än vad som är nödvändigt för att nå det önskade resultatet. Besluten ska fattas på unionsnivå endast om resultatet inte i tillräcklig utsträckning kan nås av medlemsstaterna. I fördraget om Europeiska unionen kommer detta till uttryck som den s.k. subsidiaritetsprincipen som numera även understryker den lokala och regionala nivåns betydelse. Det är angeläget att denna princip får tydligt genomslag i det EU-gemensamma arbetet med att skydda hotade arter och uppnå gynnsam bevarandestatus för dessa.

Det är många faktorer som har betydelse för att detta arbete ska lyckas. Förutsättningarna skiljer sig åt från det ena lokala området till det andra, från det ena regionala området till det andra och från den ena medlemsstaten till den andra.

Av avgörande betydelse för ett lyckat resultat är att de människor som berörs känner sig delaktiga i förvaltningen av den biologiska mångfalden och i valet av de åtgärder som förvaltningen inbegriper. Ett exempel på detta i Sverige är frågan om att uppnå en gynnsam bevarandestatus för vår vargstam. Bristande delaktighet leder till en bristande förståelse och utgör därmed ett allvarligt hinder för möjligheterna att skydda arterna och naturtyperna som omfattas av art- och habitatdirektivet.

Det måste finnas åtgärder för att på nationell nivå – regionalt och lokalt – välja de åtgärder som är mest ändamålsenliga inte bara med hänsyn till de biologiska och ekologiska förhållandena utan också med hänsyn till andra sociala och ekonomiska förhållanden som är viktiga för de berörda människorna.

Dialogen med Europeiska kommissionen om artskydd har visat att regelverket innehåller oklarheter. Sverige kommer att arbeta för att det är de åtgärder som ska vidtas som utifrån samtliga lokala och regionala förutsättningar ger det mest ändamålsenliga åtgärds paketet. Därmed blir reglerna och tillämpningen tydligare i fråga om att erkänna subsidiaritetsprincipen.

Sverige uppmanar kommissionen att ta initiativ för att åstadkomma de ändringar som behövs för att regelverket på ett bättre sätt än i dag återspeglar behovet av lokal och regional förankring, lokalt och regionalt beslutsfattande.

Mot bakgrund av detta avstyrks motionerna 2012/13: MJ289 (S) och 2012/13: MJ455 (S) yrkande 50.

Djurparkers arbete med artskydd

Beträffande frågan om artskydd och djurparkernas arbete med att bevara arter och den biologiska mångfalden preciseras detta genom villkoren i 49 § artskyddsförordningen (2007:845). Där anges att verksamhet som rör att förevisa djur är förenad med en skyldighet att bidra till arternas bevarande. Enligt Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen bör ett grundkrav vara att det i en djurparksverksamhet finns en inställning, ett synsätt och en ambition som går ut på att medverka till att bevara den biologiska mångfalden. Enligt villkorslistan i 49 § artskyddsförordningen ska djurparken delta i en eller flera bevarandeariktade verksamheter för de djurarter som finns i djurparken. Dessa verksamheter är forskning som främjar artbevarandet, utbildning som ger relevanta kunskaper om bevarande av arterna och informationsutbyte om arternas bevarande. Enligt information som utskottet fått från Landsbyggsdepartementet är det för närvarande inte aktuellt med något statligt stöd till djurparkernas bevarandeprojekt.

Med hänvisning till detta föreslås att motion 2012/13: MJ308 (S) lämnas utan vidare åtgärd.

Främmande arter

I betänkande 2010/11: MJU19 framhöll utskottet att införsel av främmande växter och djur ofta är ett hot mot den biologiska mångfalden i världen. Vissa främmande arter skapar också ekonomiska problem för samhället och enskilda, och några kan skada människans hälsa. Sådana arter som orsakar skador i sin nya miljö brukar benämnas invasiva främmande arter. Sveriges anslutning till den internationella konventionen om biologisk mångfald innebär att vi har förbundet oss att kontrollera, utrota eller hindra införseln av de främmande arter som hotar inhemska ekosystem, livsmiljöer eller arter.

I budgetpropositionen för 2013 skriver regeringen att för att nå miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv och andra miljökvalitetsmål som rör skötsel av ekosystem är det av vikt att undvika att främmande arter som kan hota människors hälsa eller hota eller utarma den biologiska mångfalden i Sverige introduceras eller sprids vidare. Det finns dock redan flera arter som har introducerats och som utgör ett hot mot den biologiska mångfalden eller människors hälsa eller som orsakar socioekonomisk skada. Regeringen bedömer att kraftfulla åtgärder kommer att behöva vidtas för att hindra att invasiva främmande arter orsakar stora problem för den biologiska mångfalden och ett hållbart nyttjande av mångfalden.

Regeringen beslutade under 2012 om nya etappmål för biologisk mångfald. Etappmålet om invasiva främmande arter innebär att invasiva främmande arters effekter i Sverige vad avser den biologiska mångfalden samt socioekonomiska effekter på bl.a. människors hälsa ska ha bedömts och prioriterade insatser för bekämpning ska ha inletts senast 2015.

Naturvårdsverket är den centrala myndighet som är pådrivande och vägledande gentemot andra myndigheter och aktörer så att dessa uppmärksammas på de problem som introduktioner av främmande arter medför. Enligt information som utskottet fått från Miljödepartementet ska Naturvårdsverket senast den 31 oktober 2013 till Regeringskansliet redovisa myndighetens arbete för att nå etappmålet om invasiva främmande arter.

Enligt Miljödepartementet väntas ett förslag till förordning om invasiva främmande arter komma från EU under det första kvartalet 2013, och experter från medlemsstaterna har konsulterats i tekniska frågor.

Därmed avstyrks motion 2012/13: MJ455 (S) yrkandena 52 och 53.

Genetiskt modifierade organismer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, MP) om genetiskt modifierade organismer, miljö- och hälsoaspekter på GMO-grödor samt odlingsregler för GMO-grödor m.m.

Jämför reservationerna 33 (MP), 34 (S, MP, V) och 35 (MP, V).

Motionerna

I motion 2012/13:So253 av Jan Lindholm (MP) yrkande 4 anges att markörgener med resistens för antibiotika ibland används vid växtförädling. I motionen betonas därför vikten av att fastlägga en policy om att markörgener som åstadkommer resistens mot antibiotika som används som läkemedel inte ska tillåtas i genmodifierade växter som kan komma ut på marknaden. Matilda Ernkrans m.fl. (S) anför i motion 2012/13: MJ425 yrkande 22 att användningen av genetiskt modifierade organismer (GMO)

är oroande och kan skapa obalans i ekosystemet. Regeringen bör därför inom EU framhålla att det finns lokala nationella aspekter som gör att ett EU-land ska kunna säga nej till odling av enskilda GMO-grödor av miljö- och hälsoskäl. I motion 2012/13:MJ400 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkande 5 anförs att riskerna med exponering av genförändrade organismer i ekosystemen och deras påverkan på människors och djurs hälsa på lång sikt är mycket dåligt utredda. I motionen begärs ett svenskt moratorium för utsättning av kommersialiserade GMO-grödor tills tillförlitlig forskning visar på ofarlighet i alla led i ekosystem och för djurs och människors hälsa.

I motion 2012/13:MJ400 av Lotta Hedström m.fl. (MP) framförs att bin kan leta pollen och flyga betydligt längre bort än inom tre kilometers radie. Om det finns en GMO-odling på närmare håll än så för en biodlare som är Kravcertifierad kan det bli stora problem. Kravs regler är entydiga, inte ens en förekomst i storleksordningen 0,1 procent GMO tolereras i honung. Vidare är de samodlingsregler som EU ålagt medlemsstaterna att själva utforma för att undvika kontaminering mellan GMO-grödor och annan produktion mer GMO-vänliga i vårt land än i de flesta andra länder och behöver ses över. Biodlare med en GMO-odlingsyta inpå knuten måste dessutom bekosta dyra provtagningar för att eliminera risken för inblandning av GMO i honungen innan den kan saluföras. I motionen påpekas att det är GMO-producenten som tillför ekosystemen något arträmmande och riskfyllt och därför bör stå för kostnader och ansvar. I yrkandena 1–4 framhålls därför att odlare av GMO-grödor bör åläggas informationsplikt till biodlare inom en radie av en mil från odlingen, att samodlingsreglerna för GMO bör ses över och fixeras så att tydlig hänsyn tas till de långa pollineringsavstånd som påverkar biodling och honungsproducenter och att ett säkerhetsavstånd på en mil bör stadfästas. Motionärerna menar även att ett skadeståndsansvar för oavsiktlig inblandning av GMO i honung som Kravcertifierats eller marknadsförs som ekologisk ska åläggas förorenaren, dvs. GMO-producenten, och att kostnaderna för att flytta bisamhällen samt laboratoriekostnader för provtagning av förekomst av GMO vid risk för kontaminering åläggs GMO-producenten.

Utskottets ställningstagande

Frågan om GMO-regelverket har tidigare behandlats av utskottet vid en överläggning med regeringen i juni 2011. Från svenskt håll gällde generellt att man ville åstadkomma lösningar som säkrar miljön och hälsan och som samtidigt är i överensstämmelse med regelverket för den inre marknaden och för WTO. Kärnan i GMO-regelverket, nämligen en vetenskapligt grundad riskbedömning från fall till fall av GMO, skulle även i fortsättningen vara grunden för godkännande av GMO inom EU.

I enlighet med rådets slutsatser från 2008 presenterade kommissionen i april 2011 en rapport om de socioekonomiska följderna av direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer (GMO). Sammanfattningsvis framgår det av rapporten att det är svårt att dra några entydiga slutsatser, och diskussioner fortsätter på expertnivå.

Förhandlingar har sedan juli 2010 pågått inom EU om kommissionens förslag till en EU-förordning som fogar en artikel 26b till direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer (GMO) i miljön. Artikeln ger medlemsstaterna möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av GMO inom sina territorier även om den aktuella grödan har fått ett EU-godkännande för odling. Utöver det föreslås inga förändringar när det gäller själva hanteringen av ansökningar och godkännanden av GMO i EU. Vid miljørådet i mars 2012 kunde inte rådet enas om en politisk överenskommelse och i dagsläget är det oklart när förhandlingarna kommer att återupptas. Enligt Landsbygdensdepartementet pågår det arbete med nya riktlinjer för miljöriskbedömning av GMO, och kommissionen kommer eventuellt med ett lagstiftningsförslag under 2013.

Vad beträffar behovet av att revidera reglerna om samexistens för GMO-odling och annan odling kan utskottet konstatera att odling av genetiskt modifierade grödor innebär att de kan spridas till angränsande odlingar på samma sätt som andra jordbruksgrödor. För att förebygga detta utfärdade regeringen 2007 en förordning om försiktighetsåtgärder vid odling och transport av genetiskt modifierade grödor (SFS 2007:273). Statens jordbruksverk beslutade 2008 om närmare föreskrifter om försiktighetsåtgärder vid odling av genetiskt modifierade organismer (SJVFS 2008:34). I dessa föreskrifter finns bl.a. särskilda odlingsavstånd mellan GMO-odlingar och andra odlingar angivna. Utskottet har fått information från Miljödepartementet om att avstånden har utarbetats av Jordbruksverket på vetenskaplig grund och utifrån erfarenheter av hur jordbruksgrödor sprids utanför åkern.

Utskottet har även fått information från Miljödepartementet om att det finns ett registreringstvång för odling av GMO-grödor. Därutöver finns det en viss informationsplikt gentemot grannar med fält inom 100 meter från skiften. Förutom detta åtföljs grödan alltid av den övervakningsplan som tillståndshavaren av ett EU-godkännande för odling av GMO-grödan ska ha. Regelverken påminner om de som gäller för t.ex. utsädesodling och kontraktsodling, vilket lantbrukarna är vana vid. Med hänsyn till detta samt regeringens förordning (SFS 2007:273) och Jordbruksverkets föreskrift (SJVFS 2008:34) anser regeringen inte att några ytterligare åtgärder behövs. Utskottet noterar även att företagsstöd och projektstöd ingår i landsbygdsprogrammet bl.a. för kompetenshöjande insatser. Exempelvis kan projektstöd ges för anordnande av kurser eller rådgivning till personer som är verksamma inom jordbruket i syfte att förbättra miljön, landskapet och djurvälståndet.

När det gäller ansvarsfrågor konstaterar utskottet att dessa frågor har varit föremål för utredning. Regeringen beslutade den 27 april 2006 att tillkalla en särskild utredare för att analysera om det fanns behov av särskilda skadeståndsregler för ekonomiska skador till följd av spridning av genetiskt modifierade organismer till andra som odlar jordbruks- eller trädgårdsprodukter som inte är genetiskt modifierade. I utredningens betänkande Ansvarsfrågan vid odling av genmodifierade grödor (SOU 2007:46) kom man bl.a. till slutsatsen att den nuvarande lagstiftningen bedömdes som tillräcklig när det gäller ersättning för ekonomiska skador till följd av GMO-inblandning. Utskottet har fått information om att regeringen mot bakgrund av detta inte avser att vidta ytterligare åtgärder.

Rörande pollen i honung och märkningsregler presenterade kommissionen den 21 september 2012 ett förslag till ändring av direktiv 2001/110/EG om honung (honungsdirektivet). Där kan man läsa följande. Efter en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 i EG-fördraget från Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (mål C-442/09) meddelade domstolen en dom där den fann att pollen i honung är en ingrediens i den mening som avses i artikel 6.4 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG av den 20 mars om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning och presentation av livsmedel samt om reklam för livsmedel. Domstolens utslag grundades på en bedömning av omständigheter som hade lagts fram för domstolen enligt vilka förekomst av pollen i honung huvudsakligen följer av biodlarens eget agerande i samband med den slungning av honungen som odlaren genomför vid insamlingen. Det är dock enbart binas aktivitet som gör att pollen kommer in i bikupan. Pollen finns därför i honung oavsett om biodlaren utvinnet honungen genom slungning eller inte. Konsekvenserna av denna dom är bl.a. att märkningsreglerna för ingredienser i direktiv 2000/13/EG gäller, särskilt skyldigheten att ange en ingrediensförteckning på produktens etikett (artikel 3.1.2). Kommissionen anser därför att det är nödvändigt att klargöra i direktiv 2001/110/EG att pollen är en naturlig beståndsdel och inte någon ingrediens i honung. Detta klargörande skulle dock inte hindra att förordning (EG) nr 1829/2003 tillämpas på honung som innehåller genetiskt modifierat pollen, och kommer inte heller att påverka domstolens slutsats att honung som innehåller genetiskt modifierat pollen får släppas ut på marknaden bara om den omfattas av ett godkännande enligt den förordningen. Kommissionens förslag får i förhållande till märkningsreglerna i direktiv 2000/13/EG till följd att man återgår till den situation som rådde före domen i mål C-442/09.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2012/13: MJ400 (MP) yrkandena 1–5, 2012/13: MJ425 (S) yrkande 22 och 2012/13: So253 (MP) yrkande 4.

Miljöforskning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, FP) om forskning kring arters betydelse m.m. samt kunskapssatsningar inom områdena ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Jämför reservation 36 (S).

Motionerna

I motion 2012/13:MJ231 av Anita Brodén m.fl. (FP) framförs att forskning och vetenskaplig kunskapsuppbyggnad kring olika arters betydelse för fortsatta livsbetingelser på jorden inte nog kan betonas. Sambanden i naturen för att upprätthålla och utveckla en biologisk mångfald som bidrar till en mängd ekosystemtjänster och dessutom skapar en buffert vid framtida klimatförändringar är områden där fortsatt kunskap krävs. Matilda Ernkrans m.fl. (S) anför i motion 2012/13:MJ455 yrkande 49 att många svenskar har hört talas om begreppet biologisk mångfald men få har förstått sambandet med vår egen överlevnad och välfärd. Regeringen bör därför initiera och sammanställa en kunskapssatsning på biologisk mångfald och ekosystemtjänster i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Miljöforskning

I likhet med vad regeringen anger i budgetpropositionen för 2013 anser utskottet att miljöforskningen har stor betydelse för den miljöpolitik som bedrivs. Styrmedel, lagstiftning och andra åtgärder bygger nästan alltid på resultat från den vetenskapliga forskningen. En stark miljöforskning är också avgörande för att nå de nationella miljökvalitetsmålen och hantera de stora internationella miljöutmaningarna. För att öka kontakterna mellan politiken och forskningen har regeringen under våren 2012 inrättat Miljöforskningsberedningen som består av tolv framstående forskare från olika discipliner med miljöministern som ordförande. Beredningen ska vara en arena för dialog mellan miljöministern och vetenskapssamhället och bidra med forskningsunderlag till miljöarbetet samt en klagörande debatt inom olika områden. En stark nationell forskning lägger också grunden för ett omfattande internationellt vetenskapligt samarbete, bl.a. inom EU:s ramprogram för forskning och utveckling som har ett starkt svenskt deltagande. Det nya ramprogrammet Horisont 2020 kommer att få stor betydelse för miljöforskningen i Sverige och Europa.

Den forskning som finansieras via Formas och Naturvårdsverket är av stor betydelse för miljöarbetet och till stöd för miljöpolitiken nationellt och internationellt. Vidare bidrar forskningen vid Stockholms internatio-

nella miljöinstitut (SEI) med underlag till den internationella miljöpolitiken. Verksamheten vid SEI utvärderades 2010 av Statskontoret och Formas. Resultaten av utvärderingarna visar att forskningen håller hög internationell vetenskaplig kvalitet och har hög relevans. Även statens forskningssamarbete med näringslivet inom ramen för IVL Svenska Miljöinstitutet bidrar med viktigt underlag för miljöarbetet. IVL har också ett omfattande internationellt samarbete och deltar i ett flertal EU-projekt.

Regeringen lämnade i proposition 2012/13:30 Forskning och innovation sin syn på forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2013–2016. I ett yttrande (2012/13: MJU3y) till utbildningsutskottet den 10 december 2012 om denna proposition anförde utskottet att Sverige tillsammans med andra länder behöver skapa förutsättningar för hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar som attraktiva livsmiljöer, demografisk förändring, globala hälsohot, hållbar råvaruförsörjning och biologisk mångfald, säker, trygg och hälsosam livsmedelsförsörjning, klimateffektiv och hållbar tillgång till energi, trygghet och säkerhet samt global konkurrenskraft. Den globala efterfrågan på nya lösningar inom dessa områden skapar också framtidens tillväxtmarknader. Innovativa lösningar på dessa utmaningar kan därför också, utöver ökad livskvalitet och en mer hållbar utveckling, bidra till tillväxt och nya jobb. För att möta detta ansåg regeringen att ett nytt instrument, strategiska innovationsområden, borde användas. Regeringen ville på detta sätt lägga grunden för att nya, långsiktiga och fördjupade samverkansprojekt mellan universitet och högskolor, forskningsinstitut, näringslivet, den offentliga sektorn, civilsamhället och andra aktörer utvecklas. Dessa aktörer bör gemensamt utveckla långsiktiga strategier med syftet att bidra till att möta samhällsutmaningar.

Verket för innovationssystem och forskningsrådet Formas borde enligt regeringen ansvara för urval och uppföljning av de strategiska innovationsområdena. De strategiska innovationsområdena bör identifieras inom svenska styrkeområden utifrån syftet att bidra till att möta samhällsutmaningar.

Sammanfattningsvis borde enligt propositionen de projekt som tilldelas medel för strategiska innovationsområden utgå från samhällsutmaningar, hålla hög vetenskaplig kvalitet, ha inslag av medfinansiering och kunna påvisa ny eller områdesöverskridande samverkan.

I yttrandet anförde utskottet även att regeringen pekade ut tre områden som strategiska forskningsområden i sin proposition 2008/09:50, bl.a. klimatfrågan. Som delområden under klimatrelaterad forskning nämndes bl.a. energi, hållbart nyttjande av naturresurser, effekter på naturresurser, ekosystemtjänster och biologisk mångfald, klimatmodeller samt havsmiljöforskning. Som regeringen anförde kommer satsningen på de strategiska forskningsområdena att fortsätta att vara en viktig del av regeringens forskningspolitik.

Enligt Formas kommer en utgångspunkt för en forskningsstrategi för miljöforskning efter 2012 att vara de resultat som framkommit i den nu genomförda analysen av miljöforskningen, samt de förväntade resultaten från regeringsuppdraget om en nationell strategi för utvecklingen av en biobaserad samhällsekonomi för en hållbar utveckling.

När det gäller forskning och artskydd vill utskottet, som framhållits i budgetbetänkandet för 2013 (bet. 2012/13:MJU2), påpeka att Artdatabanken har en central och aktiv roll i arbetet med miljöövervakning och en strategisk uppgift när det gäller rapportering och kommunikation av arters förekomster, ekologi och hotstatus genom olika tjänster och uppdatering av olika databaser. Svenska artprojektet är en del av verksamheten vid Artdatabanken. Artprojektet är av stor betydelse för att nå nationella och internationella mål för biologisk mångfald. Enligt uppgifter från Landsbygdsdepartementet fick Formas i uppdrag att se över Svenska artprojektets genomförande, mål och resurser. Vid översynen har utgångspunkten varit att projektets vetenskapliga nytta ska värnas samtidigt som möjligheter till effektiviseringar och besparingar ska belysas.

Mot bakgrund av detta avstyrks motion 2012/13:MJ231 (FP).

Kunskapshöjande insatser

Som regeringen redovisar i budgetpropositionen för 2013 beslutades våren 2012 om reviderade preciseringar av samtliga miljö kvalitetsmål förutom Begränsad klimatpåverkan och om sammanlagt 13 etappmål inom områdena luftföroreningar, farliga ämnen, avfall och biologisk mångfald (M2012/1171/Ma). Enligt riksdagens beslut (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10:MJU25, rskr. 2009/10:377) ersätter de beslutade etappmålen tidigare delmål. Under 2013 planerar Miljödepartementet att satsa på kommunikation av begreppet ekosystemtjänster gentemot prioriterade målgrupper i samhället. Arbetet med ekosystemtjänster är en del i arbetet med att nå miljömålen, särskilt etappmålet om betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster. Etappmålet innebär att betydelsen av biologisk mångfald och värdet ekosystemtjänster senast 2018 ska vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt. Som ett led i detta arbete tillsattes i januari 2013 en utredning (dir. 2013:4) med uppdraget att analysera och föreslå metoder för att värdera ekosystemtjänster. Utredaren ska också föreslå *hur* dessa värden ska kunna integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället.

Vidare planerar Miljödepartementet insatser bl.a. i form av en intervjuserie i poddradioformat med utvalda personer inom ämnet ekosystemtjänster. För att ytterligare stärka kommunikationsarbetet om ekosystemtjänster och biologisk mångfald kan ett samarbete med ansvariga myndigheter bli aktuellt.

Under våren 2012 höll miljöminister Lena Ek fyra dialogmöten som en del i arbetet med att synliggöra ekosystemtjänsternas värde för samhället. Syftet var att få in synpunkter och erfarenheter från personer som arbetat med eller funderat på hur man kan integrera värdet av ekosystemtjänster i sin verksamhet. Under dialogerna framkom det tydligt att mycket arbete redan bedrivs i samhället i dag. Det finns en stor vilja att arbeta med ekosystemtjänster och bidra med regionala och lokala kartläggningar och värderingar av ekosystemtjänster.

Avslutningsvis vill utskottet, i likhet med vad regeringen anför i budgetpropositionen för 2013, påpeka att en upprätthållen hög kunskapsnivå inom naturvetenskap och teknik är av central betydelse för svensk ekonomi och arbetsmarknad. Globala utmaningar som t.ex. klimatförändringarna måste lösas, och det svenska näringslivet är beroende av att svensk forskning och innovationsförmåga ligger på internationell toppnivå. Svenska barn och elever har ett grundläggande intresse för naturvetenskap och teknik, men undervisningen i skolväsendet förmår inte alltid att tillvarata detta intresse. För att underhålla intresset hos såväl flickor som pojkar är det viktigt med ett systematiskt och långsiktigt arbete för att öka elevernas måluppfyllelse och intresse för fortsatta studier inom områdena. Skolverket har därför fått i uppdrag att under 2012–2016 planera och genomföra systematiska utvecklingsinsatser inom dessa ämnesområden. Regeringen beräknar att 30 miljoner kronor per år t.o.m. 2016 av de medel som avsätts för en fortsatt MNT-satsning (matematik, naturvetenskap och teknik) ska gå till insatser inom områdena naturvetenskap och teknik. Insatserna ska avse såväl förskola, grundskola, gymnasieskola och motsvarande skolformer som övergången mellan gymnasieskola och högskoleutbildning.

Mot bakgrund av detta föreslås att motion 2012/13:MJ455 (S) yrkande 49 lämnas utan vidare åtgärd.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, MP, C, V, KD) om naturvård och biologisk mångfald som har behandlats tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (S), 2 (MP) och 3 (V).

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkandena 2010/11:MJU5, 2010/11:MJU8, 2010/11:MJU19, 2011/12:MJU14, 2011/12:MJU15, 2011/12:MJU19, 2011/12:CU5.

Riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Beslutsnivå för rovdjursförvaltningen m.m., punkt 1 (V) av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 1 och avslår motionerna 2012/13:MJ223 av Peter Hultqvist m.fl. (S), 2012/13:MJ352 av Ulf Berg m.fl. (M) i denna del och 2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Rovdjursförvaltningen ligger i dag på regional nivå, vilket är problematiskt. Först och främst rör sig rovdjuren över stora arealer, vilket gör det svårt att få en överblick på regional nivå. Dessutom finns det kring rovdjursförvaltningen problem med stora motsättningar och med samexistens. Historien har visat att det finns risker med att i sådana lägen överlåta beslutsfattande till länsstyrelser då de lätt kan utsättas för starka påtryckningar av särintressen. För att uppnå den mest neutrala förvaltningen bör därför förvaltningen av de rovdjursstammar som inte ännu har uppnått en långsiktig gynnsam bevarandestatus ske på nationell nivå. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

2. Beslutsnivå för rovdjursförvaltningen m.m., punkt 1 (MP) av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5 och

avslår motionerna

2012/13:MJ223 av Peter Hultqvist m.fl. (S),

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 1 och

2012/13:MJ352 av Ulf Berg m.fl. (M) i denna del.

Ställningstagande

Rovdjursutredningen har diskuterat behovet av mer kunskap, särskilt där vetenskapliga studier kan kombineras med lokal och traditionell kunskap, om skadeförebyggande åtgärder inom renskötseln. Utredningen drog slutsatsen att det bör skapas ett kontinuerligt och långsiktigt samarbete mellan forskare, renskötare och berörda länsstyrelser för att ta till vara den kunskap som finns bland renskötare samt utveckla och utvärdera förebyggande åtgärder. Vi delar den slutsatsen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

3. Viltförvaltningsdelegationerna, punkt 2 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser att sammansättningen av viltförvaltningsdelegationerna bör ses över för att motverka den intresseobalans som uppstått, i linje med förslagen från Rovdjursutredningen. Inte minst ligger ett tungt ansvar på partierna och deras företrädare att tänka på vem man utser och vem man representerar. Redan nu anser vi dock att delegationerna bör kompletteras med företrädare för djurskyddsintresset. Det har visat sig att den kompetensen behövs, inte minst vad gäller de djuretiska aspekterna av jakt i olika former. Vi anser också att mandatet för delegationerna behöver förtydligas, av de skäl som framförts i Rovdjursutredningen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

4. Mål för rovdjurspolitiken, punkt 3 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13: MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att det övergripande målet för rovdjurspolitiken ska vara att gynnsam bevarandestatus ska återställas eller behållas. "Gynnsam bevarandestatus" är egentligen ett vetenskapligt begrepp och bör därför bestämmas på vetenskaplig grund. "Gynnsam bevarandestatus" är också ett EU-rättsligt begrepp. Då frågan om gynnsam bevarandestatus politiserats på ett olyckligt sätt kan det finnas anledning för riksdagen att ge vägledning i hur man anser att detta bör tolkas. Referensnivåer för gynnsam bevarandestatus för rovdjur bör tas fram på liknande sätt som motsvarande referensnivåer för andra arter. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

5. Jakt på rovdjur m.m., punkt 4 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13: MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 2, 3 och 12.

Ställningstagande

En förutsättning för licensjakt är att respektive rovdjursstam klarar gynnsam bevarandestatus med god marginal över referensvärdet. Därför avvisar vi Rovdjursutredningens förslag om att tillåta jakt i syfte att kontrollera populationer av rovdjur som inte har uppnått gynnsam bevarandestatus. Eftersom regeringens skrivning om "annan jakt" i budgeten skulle kunna innebära att regeringen överväger att införa populationsbegränsande jakt även på arter som inte uppnått gynnsam bevarandestatus bör sådan jakt inte tillåtas.

Vi anser att Rovdjursutredningens förslag om att den politiska nivån anger övergripande mål och ramar för rovdjurspolitiken och att expertmyndigheterna fattar beslut om miniminivåer och förvaltningsmål kan accepteras. Men endast om dessa miniminivåer och förvaltningsmål tas fram i en öppen och transparent process, där utgångspunkten är forskares bedömningar och dessa bedömningar skickas på bred remiss med en rimligt tilltagen remisstid. Det måste vara möjligt för olika forskare (t.ex. både svenska och internationella, med både ekologisk, genetisk och bevarande-

biologisk kompetens) och företrädare för det civila samhället att lämna synpunkter på underlaget för bedömningen och på processen för hur bedömningen ska göras.

När det gäller gynnsam bevarandestatus är detta egentligen ett vetenskapligt begrepp och bör därför bestämmas på vetenskaplig grund. Gynnsam bevarandestatus är också ett EU-rättsligt begrepp. Då frågan om gynnsam bevarandestatus politiserats på ett olyckligt sätt kan det finnas anledning för riksdagen att ge vägledning i hur man anser att detta bör tolkas. Referensnivåer för gynnsam bevarandestatus för rovdjur bör tas fram på liknande sätt som motsvarande referensnivåer för andra arter. En utgångspunkt är regeln om att populationen har en genetiskt effektiv populationsstorlek om minst 500, eller ingår som en del av ett geografiskt och genetiskt sammanhängande system av populationer som tillsammans har en effektiv populationsstorlek om minst 500. Gynnsam bevarandestatus förutsätter en inavelsgrad som stadigt understiger 10 procent, utöver ett tillräckligt stort antal föryngringar. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

6. Genetisk förstärkning av vargstammen, punkt 5 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4 och avslår motionerna

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 3 och

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi menar att målet är att hitta en politik för vargen utifrån två problem, konflikten mellan varg och människa i vissa områden samt målet att bevara en långsiktigt hållbar vargstam i Sverige. För detta behövs en politik som håller långsiktigt. För att vargstammen ska bli långsiktigt hållbar måste den tillåtas växa men då på andra håll. Att stammen förstärks genetiskt är mycket viktigt och naturlig invandring är det bästa sättet att nå dit. Vi tror däremot inte på inplantering av varg och menar att regeringen ska avblåsa projektet med inplantering av varg. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

7. Genetisk förstärkning av vargstammen, punkt 5 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 4 och avslår motionerna

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 3 och

2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att det är angeläget med en genetisk förstärkning av vargstammen. En förutsättning för att vargstammen ska kunna uppnå och behålla gynnsam bevarandestatus är att den genetiska isoleringen av den svensk-norska vargstammen bryts. Det behövs ett aktivt program för detta. Det behövs t.ex. en rutin för hantering av spontant invandrande vargar. Vargrevir med för yngning ska få finnas längs Norrlandskusten så att den skandinaviska vargstammen kan bli sammanhängande med den finsk-ryska. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

8. Genetisk förstärkning av vargstammen, punkt 5 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 3 och avslår motionerna

2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4 och

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Rovdjuren har en stor betydelse för upprätthållandet av den biologiska mångfalden. Om antalet stora rovdjur minskar ökar antalet klövdjur (t.ex. älgar), vilket leder till att de växter som klövdjuren äter minskar i mängd. Detta resulterar i sin tur i att andra arter blir påverkade och hela ekosystemet förändras. Utdöendet av en enda toppredator kan få ett helt ekosystem

att kollapsa, speciellt om artrikedomen är låg. För att stadigt reducera inaveln för vargpopulationen bör staten säkerställa ett genetiskt inflöde. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

9. Vargstammens populationsstorlek, punkt 6 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Rovdjuren har en stor betydelse för upprätthållandet av den biologiska mångfalden. Om antalet stora rovdjur minskar ökar antalet klövdjur (t.ex. älgar), vilket leder till att de växter som klövdjuren äter minskar i mängd. Detta resulterar i sin tur i att andra arter blir påverkade och hela ekosystemet förändras. Utdöendet av en enda toppredator kan få ett helt ekosystem att kollapsa, speciellt om artrikedomen är låg. Bedömningen av gynnsam bevarandestatus för varg, likaväl som för övriga rovdjur, måste göras utifrån vetenskapliga kriterier. De åtgärder som krävs för att uppnå art- och habitatdirektivets mål för varg ska genomföras. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

10. Licensjakt på varg, punkt 7 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ285 av Jan Lindholm (MP) och avslår motionerna 2012/13:MJ352 av Ulf Berg m.fl. (M) i denna del och 2012/13:MJ371 av Anna Steele (FP).

Ställningstagande

En förutsättning för licensjakt är att respektive rovdjursstam klarar gynnsam bevarandestatus med god marginal över referensvärdet. Vi anser därför att jakt i syfte att kontrollera populationer av rovdjur som inte har uppnått gynnsam bevarandestatus inte bör tillåtas. Licensjakten har i praktiken inneburit att de vargar som under den tid jakt är tillåten först råkar hamna inom skotthåll fälls. Någon hänsyn till flockstruktur eller det enskilda djurets betydelse för stammen eller dess betydelse som problem-skapare för människor har man inte tid att ta vid skottögonblicket. Det konkreta resultatet av licensjakten har därför blivit att det är svårare att fatta beslut om skyddsjakt, dels på grund av att den slumpartade licensjakten gör stammens utveckling svårbedömd, dels därför att den decimering av stammen som licensjakten innebär gör besluten om skyddsjakt svårare att fatta. Licensjakt på varg bör bl.a. därför avskaffas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

11. Skyddsjakt på varg, punkt 8 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyyri Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3 och avslår motion

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 11.

Ställningstagande

Vi är positiva till de nya regler för utökad skyddsjakt som regeringen beslutat om. I de nya gemensamma riktlinjerna för förvaltningen av vargstammen bör det emellertid ingå ett ökat lokalt medinflytande för att ge vargen tid att hitta sin plats i svensk natur och i samspel med människor så att vargstammen kan nå en gynnsam bevarandestatus. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

12. Skyddsjakt på varg, punkt 8 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 11 och

avslår motion

2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Skyddsjakten har kritiserats från olika håll både för att beviljas på för lösa grunder och för att det är för svårt att få tillstånd till skyddsjakt när det väl är motiverat. Miljöpartiet anser att skyddsjakt ska tillämpas med olika trösklar beroende på avståndet till gynnsam bevarandestatus, och för vargens del också beroende på hur genetiskt värdefull individen är. För arter som har långt till gynnsam bevarandestatus behöver skyddsjakten vara mer restriktiv, med höga krav på att alternativa åtgärder först ska prövas, men i takt med att arten återhämtar sig kan skyddsjakten förenklas och handläggningen snabbas på. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

13. Vapen vid björnjakt, punkt 9 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ291 av Isak From (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Sverige har en stark och livskraftig björnstam. Björnen lever i allmänhet sitt liv långt ifrån människor, men den kan även anfalla och skada människor. Enligt det skandinaviska björnprojektet har 31 människor attackerats av björnar från 1977 fram till i år. Vid björnjakt med halvautomatiska gevär är det viktigt att kunna ha fler än tre patroner i magasinet. Farliga situationer kräver att man kan avlossa flera och snabba skott. Art- och habitatdirektivet förbjuder dock fler än två patroner i magasinet vid björnjakt med halvautomatiska gevär. Regelverket för användning av halvautomatiska gevär vid björnjakt bör därför ses över. När art- och habitatdirektivet skrevs 1992 var Sverige ännu inte medlem i EU och dåvarande lagstiftare tog då inte i beaktande de risker som finns vid björnförvaltning. För att öka säkerheten för personer som är involverade i björnförvaltningen bör fler än två patroner tillåtas. I art- och habitatdirektivet finns det möjlighet att utfärda undantag med hänvisning till artikel 16.1.c som anger ”allmän hälsa och säkerhet” som en anledning till undantag. Regelverket för använd-

ning av halvautomatiska gevär vid björnjakt bör ses över och ett allmänt undantag från art- och habitatdirektivets bestämmelser bör tillämpas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

14. Äggprickning, punkt 10 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ253 av Helena Leander (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Olika jaktformer innebär olika stora risker för att djuren ska utsättas för lidande (för att inte tala om död). Fåglar kan i många fall vara särskilt svåra att träffa rätt. De är ofta förhållandevis små, och i den mån man skjuter på fåglar i rörelse har man en måltavla som rör sig i tre dimensioner i stället för två, som marklevande djur. Man kan därför förvänta sig höga skadskjutningsfrekvenser. Det finns också en risk att oseriösa jägare inte anstränger sig så mycket för att hitta och avliva en skadskjuten fågel då köttvärdet i många fall är obetydligt. Olika jaktformer innebär risker för att djuren ska utsättas för lidande. För fåglar som jagas vid skydds jakt kan korrekt utförd äggprickning i vissa fall vara ett bättre alternativ, förutsatt att prickningen sker tillräckligt tidigt i fågelungens utveckling. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

15. Tåktbestämmelser, punkt 11 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar reservanternas förslag i bilaga 3 till lag om ändring i miljöbalken. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ260 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 6 och avslår motion 2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Förslaget om borttagande av stoppregeln togs fram i regeringens proposition 2008/09:144 Enklare och bättre täktbestämmelser. Stoppregeln (9 kap. 6 a § miljöbalken) var ett skydd för biologisk mångfald och innebar att tillstånd för en täkt inte kunde ges om den riskerade att hota rödlistade växt- eller djurarter. För att fler unika naturområden inte ska bli möjliga för exploatering och för att Sverige ska leva upp till sina åtaganden för biologisk mångfald krävs att regeln åter införs i miljöbalken. Den s.k. stoppregeln som tidigare ingick i 9 kap. 6 a § miljöbalken – ”Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbetingelserna för någon djur- eller växtart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande” bör återinföras i miljöbalken. Riksdagen bör därför besluta att stoppregeln som tidigare ingick i miljöbalken genom 9 kap. 6 a § återinförs i miljöbalken.

16. Naturskydd vid andra verksamheter än täkter, punkt 12 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi kan konstatera att regeringens försäkran om att borttagandet av den s.k. stoppregeln i miljöbalken (9 kap. 6 a §) inte skulle minska förutsättningarna för att bevara den biologiska mångfalden var oriktig. Samtidigt som stoppregeln bör återinföras bör också ett motsvarande skydd för biologisk mångfald införas i miljöbalken även för andra verksamheter än täkter. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

17. Skydd av biologisk mångfald m.m., punkt 13 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13: MJ298 av Hillevi Larsson (S) och
avslår motion
2012/13: N306 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Företaget Nordkalks skogsavverkning i Ojnareskogen på Gotland har väckt massiv kritik, eftersom unika djur- och växtarter som lever i skogen därmed hotas. Målet med verksamheten är ett jättelikt kalkbrott, vilket kan innebära en risk för grundvattnet på Gotland. När Miljöbalkskommittén (SOU 2002:107) föreslog att den s.k. stoppregeln skulle tas bort var förändringen kopplad till införandet av en allmän avvägningsregel avseende biologisk mångfald. En utvärdering av den förändrade miljöbalken behöver därför beakta en allmän avvägningsregel, det visar händelserna i samband med Nordkalks planerade kalktäkt. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

18. Skydd av biologisk mångfald m.m., punkt 13 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2012/13: N306 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 5 och
avslår motion
2012/13: MJ298 av Hillevi Larsson (S).

Ställningstagande

Domstolsbehandlingen av Nordkalks omdiskuterade förslag till kalkbrott i Ojnare i Bunge på norra Gotland har aktualiserat frågan om biologisk mångfald vid stora ingrepp i naturen. Sedan regeringen slopade den s.k. stopplagen för täkter har biologisk mångfald samma skydd vid täktverksamhet som vid t.ex. gruvverksamhet. Det har nu visat sig att detta skydd är otillräckligt. I Miljöbalkskommitténs förslag om att ta bort stoppregeln ingick också en ny allmän hänsynsregel om biologisk mångfald (SOU 2004:37). Rätt utformad kan en sådan regel vara ett sätt att stärka hänsyn till biologisk mångfald vid större ingrepp i naturen. Nordkalksfallet har också visat att hänsyn till vattentäkter är otillräcklig. Om det i Nordkalksfallet tillämpade synsättet skulle tillämpas mer generellt kan det få allvarliga konsekvenser för vattenförsörjningen i landet. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

19. Skydd av skog, punkt 14 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 1 och 2012/13:MJ450 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Cirka 5 procent av all skogsmark i Sverige har i dag formellt skydd. Miljömålsrådet har på grundval av ett omfattande vetenskapligt underlag uppskattat att mellan 9 och 16 procent av all produktiv mark behöver skydd. Dessutom har Sverige genom avtalet i Nagoya förbundit sig att skydda 17 procent av sin landareal till 2020. De skyddade områdena ska vara ekologiskt representativa miljöer, dvs. områden med höga värden av biologisk mångfald. Sverige bör därför anta ett nytt mätbart etappmål i miljömålsystemet för arealskyddad skog, som ska vara i linje med vårt åtagande i Nagoya inom konventionen för biologisk mångfald och med hänsyn till möjligheten att uppnå mål 1 i EU:s strategi för biologisk mångfald. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

20. Skogsbruksfrågor, punkt 15 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 10.

Ställningstagande

Turismen är i dag en större näring än flera av våra största industriföretag och omsätter 225 miljarder kronor (Tillväxtverket 2011: Fakta om svensk turism). Inte minst i glesbygden är skogen helt avgörande för att naturturismen ska kunna fortsätta växa. Hyggesfritt skogsbruk kan som rätt använd skötselmetod stärka skogens värden i form av turism, men i hög grad även biologisk mångfald, kultur och rekreation. En nationell målsättning för arealen kalhyggesfritt skogsbruk bör ingå i miljö kvalitetsmålet Levande skogar. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

21. Landskapsplanering, punkt 16 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 12.

Ställningstagande

Ungefär 20 procent av de djur- och växtarter som lever i gammelskogar har betydligt större behov än andra arter av ett sammanhängande landskap med lämpliga biotoper för att överleva på lång sikt. I dag tas mycket sällan hänsyn till närliggande marker vid avverkning, vilket förstärker en fragmentisering av livsmiljöer för många arter. Vi anser därför att berörda myndigheter bör få resurser och uppdrag för att kunna landskapsplanera i samverkan med markägare. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

22. Återskapande av skogstyper, punkt 17 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ313 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 13.

Ställningstagande

För många hotade arter saknas i dag tillräckligt stora arealer lämpliga skogstyper på grund av det moderna skogsbruket och bristen på naturliga störningar (brand, storm, översvämning osv.). För att snabbt åtgärda detta krävs restaurering och återskapande av lövskogar, ädellövskog och tallskog. Att förvärva skog för detta ändamål kan med rätt framförhållning och god landskapsplanering göras under förhållandevis gynnsamma ekonomiska förutsättningar för staten och med god utdelning för den hotade biologiska mångfalden. Redan i dag pågår arbete med åtgärdsprogram hos Naturvårdsverket och länsstyrelser för hotade arter, men ett samlat strategiskt arbete behövs för att koppla detta till framtida behov av markförvärv. Berörda myndigheter bör få i uppdrag att utarbeta en nationell plan för restaurering och återskapande av skogstyper för de mest hotade arterna. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

23. Snöskoterfrågor, punkt 18 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ299 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

I de norra länen finns ett varierat nätverk av skoterleder, där skoterkörning ska ske i första hand. I de områden i fjällen där det är förbjudet att köra skoter ger skoterleder möjlighet att ändå röra sig i och genom områdena. Men det finns en mängd olika typer av skoterleder. Det finns de allmänna skoterlederna som länsstyrelserna eller kommunerna ansvarar för och det finns skoterleder som skoterklubbar eller andra enskilda ansvarar för. I fjällens regleringsområde finns skoterleder som enda tillåtna färdvägar för skoter. Det finns behov av att skapa en organisation med övergripande ansvar för snöskoterlederna, samt organisering och ansvar för utbyggnaden av nya skoterleder. Staten har i mångt och mycket nytta av fungerande ledssystem för snöskoter, t.ex. när det gäller räddningstjänsten. Man kan också se på detta ur ett näringspolitiskt perspektiv. Turismen är en bransch som expanderar mycket och blir allt mer betydelsefull bl.a. i fjällregionerna och i norra skogsregionerna. Snöskoterturismen växer för varje år och omsätter stora belopp. Det blir ett värdefullt bidrag för den lokala utvecklingen av den norrländska skogen och fjälldalarna. Trafikverket, Naturvårdsverket, Rikspolisstyrelsen, Sametinget, snöskoterorganisationer m.fl. har träffat en överenskommelse om samarbete kring snöskoterfrågor. Syftet med överenskommelsen var att utveckla en hållbar snöskotertrafik genom att förena näringsverksamhet och allas naturupplevelser. Visionen för samarbetet är att snöskotertrafiken ska bedrivas utan att människor, djur, miljö och egendom skadas eller störs. För att styra och följa upp arbetet kring överenskommelsen tillsattes ett nationellt snöskoterråd. Nationella snöskoterrådet skrev på en frivillig överenskommelse om samarbete som gällde 2007–2012. Inför det sista året har rådet gjort en intern och extern utvärdering av rådet och dess verksamhet. Alla organisationerna i rådet anser att samarbetet har varit mycket lyckat och måste fortsätta i en förtydligad form med ett tydligt regeringsuppdrag även efter 2012. Det finns stort behov av en fortsättning. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

24. Myllrande våtmarker, punkt 19 (S, MP, V)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Helena Leander (MP), Jens Holm (V), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 39.

Ställningstagande

Merparten av våra vattendrag finns i skogen. Skogsvattnet hyser ett myller av liv. Allt vatten, våtmarker, älvar och skogsbäckar har avgörande betydelse för den omgivande skogen. Det som händer med skogens vatten kommer förr eller senare att ge effekter nedströms och slutligen i havet. Ett väl fungerande vatten är en förutsättning för biologisk mångfald och också för skogens tillväxt. Det är helt avgörande att vattenhänsyn blir en större del av den skogliga planeringen. Arbetet med att t.ex. återskapa våtmarker, förbättra kantzoner och minimera körskador bör intensifieras. När torv utvinns drabbas den biologiska mångfalden, och bundet kol som frigörs vid brytningen och eldningen påverkar klimatet. Inom EU:s system med handel av utsläppsrätter gäller torv som fossilt bränsle och betalar utsläppsrätter, men övrig förbränning av torv i Sverige är befriad från energiskatt och koldioxidskatt. Vi menar att detta faktum kan försämra Sveriges möjligheter att nå miljömålen och klimatmålen, och vi vill se över möjligheten att stegvis införa en koldioxidskatt för eldning av torv utanför utsläppshandelssystemet. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

25. Bästeträsk nationalpark, punkt 20 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

För att skydda Bästeträsk på norra Gotland krävs både ändrad lagstiftning och stärkt skydd. Det är därför hög tid att genomföra Naturvårdsverkets förslag från 2008 om att inrätta Bästeträsk nationalpark. En sådan nationalpark förutsätter att det inte blir något kalkbrott i nationalparken: ett kalkbrott skulle drastiskt hota de värden nationalparken syftar till att skydda. Då hotet från kalkbrottet är överhängande bör Bästeträsk behandlas med högsta prioritet i genomförandet av nationalparksplanen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

26. Kebnekaise nationalpark m.m., punkt 21 (MP, SD)

av Helena Leander (MP) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ401 av Jonas Eriksson (MP) och avslår motion 2012/13:MJ271 av Lars Elinderson och Sten Bergheden (båda M).

Ställningstagande

Miljön kring Kebnekaise med glaciärer, högalpin fauna och djurliv är exceptionellt i Sverige. Naturvärdena är mycket höga och intresset för och turismen i och omkring området är omfattande. Naturvårdsverket tog 2008 fram sin senaste nationalparksplan. I denna finns Kebnekaise med i den s.k. genomförandeplanen. Verket förslår således att bl.a. Kebnekaise ska bli nationalpark. Verkets förslag har fått stöd av de flesta remissinstanserna, bl.a. är Kiruna kommun liksom berörda samebyar positiva. Jag anser att allt detta talar för att Kebnekaise bör bli nationalpark och att det på sikt bör utredas hur Kebnekaise tillsammans med Stora Sjöfallets nationalpark och Sarek m.fl. områden kan bli ett sammanhängande område med särskilt högt skydd. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

27. Strandskydd, punkt 22 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13: MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 51 och avslår motionerna

2012/13: MJ267 av Anders Andersson (KD) yrkandena 1 och 2,

2012/13: MJ268 av Anders Hansson m.fl. (M),

2012/13: MJ303 av Anders Ahlgren (C),

2012/13: MJ304 av Anders Åkesson och Karin Nilsson (båda C),

2012/13: MJ305 av Erik A Eriksson (C),

2012/13: MJ311 av Anton Abele (M),

2012/13: MJ314 av Christian Holm m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2012/13: MJ349 av Ulf Berg (M),

2012/13: MJ364 av Finn Bengtsson m.fl. (M),

2012/13: MJ369 av Johan Johansson (M),

2012/13: MJ385 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M),

2012/13: MJ389 av Lotta Finstorp (M),

2012/13: MJ431 av Hannah Bergstedt m.fl. (S),

2012/13: MJ464 av Edward Riedl (M) och

2012/13: MJ468 av Emil Källström (C).

Ställningstagande

En stor del av de hotade arter som finns upptagna på Artdatabankens listor trivs i strandmiljö. Den omläggning av strandskyddet som regeringen gjort riskerar att leda till en alltför stor exploatering av strandmiljöer och därmed hota dessa arter. Också friluftslivet och den för oss svenskar så grundläggande allemansrätten urholkas i och med den nya lagstiftningen. De lättnader som införts som gäller glesbygd anser vi socialdemokrater vara helt rimliga, men den ökade bebyggelse som lagen öppnar för i områden med redan högt exploateringsstryck drabbar den biologiska mångfalden och allemansrätten. Vi menar också att länsstyrelserna ska ges möjlighet att överpröva besluten. Regeringen bör återkomma till riksdagen med justeringar av strandskyddet som säkrar den biologiska mångfalden och ökar tillgången till stränderna för friluftslivet i hårt exploaterade områden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

28. Reglering av fiske i Natura 2000-områden, punkt 23 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ260 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 8.

Ställningstagande

Regeringen bör ta initiativ till förhandlingar med andra EU-länder i syfte att ta fram regleringar som förhindrar att de biologiska värdena i Natura-2000 områden försämras genom ohållbart fiske. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

29. Tillståndsprövning av fiske i Natura 2000-områden, punkt 24 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ260 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 7.

Ställningstagande

I enlighet med EU:s art- och habitatdirektiv ska Sverige säkerställa en gynnsam bevarandestatus för de arter och livsmiljöer som omfattas av direktivet. Hur fisket ska regleras i Natura 2000-områden är emellertid oklart. Länsstyrelserna bedriver i dag ingen tillsyn av fisket i dessa områden och ett flertal länsstyrelser anser att det behöver bringas klarhet i frågan. Fiske i marint skyddade områden bör bedömas genom tillståndsprövning enligt miljöbalken. Om gällande lagstiftning i miljöbalken är otydlig om huruvida fisket är tillståndspliktigt eller inte i dessa områden ska regeringen återkomma med lagförslag. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

30. Myggbekämpning, punkt 25 (S, V)

av Johan Lövstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Jens Holm (V), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ466 av Elin Lundgren m.fl. (S) och avslår motionerna

2012/13: MJ218 av Agneta Gille (S),
2012/13: MJ321 av Per Bill och Lars Beckman (båda M),
2012/13: MJ347 av Staffan Anger (M),
2012/13: MJ408 av Solveig Zander (C) yrkande 1 och
2012/13: MJ415 av Mikael Oscarsson (KD).

Ställningstagande

Myggens antal beror på hur vädret har varit, vilket gör det omöjligt att förutse vilka år mygginvasionerna kommer att vara ohanterliga. Biologisk myggkontroll har som mål att reducera mängden myggor till acceptabla nivåer i områden där människor annars svårligen kan vistas. För att lyckas med uppdraget behövs framförhållning. Det behövs också resurser för att kontinuerligt följa upp resultat och eventuell miljöpåverkan. Det bör tas fram en långsiktig strategi för den framtida myggbekämpningen för berörda områden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

31. Skydd av arter, punkt 26 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S),
Pyy Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13: MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 50 och
avslår motionerna

2012/13: MJ289 av Isak From (S) och

2012/13: MJ308 av Hans Ekström och Fredrik Olovsson (båda S).

Ställningstagande

Ett av EU:s starkaste redskap för att klara den biologiska mångfalden är art- och habitatdirektivet. Det är en EU-reglering som visar att frågorna om biologisk mångfald är gränsöverskridande. Den lista över hotade arter som skyddas i direktivet behöver omarbetas oftare. Regeringen bör i EU arbeta för att nya arter som hotas kan föras upp på listan och att arter där en gynnsam bevarandestatus uppnåtts kan avföras från listan. Det behövs en mekanism i direktivet för detta. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

32. Invasiva arter, punkt 27 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkandena 52 och 53.

Ställningstagande

Antalet främmande arter i Sverige har mer än fördubblats de senaste hundra åren. Många av dessa är invasiva, dvs. de har en negativ inverkan på t.ex. den biologiska mångfalden. Det finns i Sverige inte någon samlad strategi för att förhindra introduktion och bekämpande av invasiva arter. Naturvårdsverket har tagit fram ett förslag, men regeringen har inte återkommit med ett beslut. Under 2013 kommer EU att ta fram en sådan strategi, och vi menar att regeringen då bör ta fram en svensk handlingsplan.

Ett exempel på en invasiv art är den spanska skogssnigeln som funnits i Sverige i 30 år och som orsakar skador i trädgårdar och odlingar. Grundorsaken till problemen är att det saknas naturliga fiender som kan balansera snigelns stora förökningsförmåga. Våra grannländer har engagerat sig i forskning, information och bekämpning av den spanska skogssnigeln. Men i Sverige har snigelproblemet bedömts som mindre viktigt och inga vetenskapliga försök med bekämpning görs. Mot bakgrund av att såväl yrkesmässig odling som fritidsodling kan förväntas få växande problem med den spanska skogssnigeln och att hittills otillräckliga åtgärder vidtagits från svensk sida, bör riksdagen för regeringen påtala behovet av en nationell strategi när det gäller den spanska skogssnigeln. En sådan strategi bör innefatta både internationellt erfarenhetsutbyte och inhemska försök med bekämpning. Vidare bör information till yrkesodlare och fritidsodlare samt en bättre övervakning av snigelns fortsatta spridning ingå. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

33. Genetiskt modifierade organismer, punkt 28 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:So253 av Jan Lindholm (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

I växtförädling, vid användning av s.k. GMO-teknik, används ibland markörgener med resistens mot antibiotika. Även om risken för skada är liten så finns den, och den risken bör tas på allvar. Det finns en liten risk att en gen som ger resistens mot ett antibiotikum förs över till en bakterie och bildar en fungerande enhet. Konsekvensen kan bli att bakterien i fråga kan överleva och föröka sig även i närvaro av aktuellt antibiotikum. Mot bakgrund av denna riskbild bör regeringen föreslå riksdagen en policy om att markörgener som åstadkommer resistens mot antibiotika som används som läkemedel inte ska tillåtas i genmodifierade växter som kan komma ut på marknaden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

34. Miljö- och hälsoaspekter på GMO-grödor, punkt 29 (S, MP, V)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyyri Niemi (S), Helena Leander (MP), Jens Holm (V), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13: MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 22.

Ställningstagande

Användningen av GMO är oroande och kan skapa obalans i ekosystemet. GMO-tekniken skulle kunna användas för att få fram nya sorters grödor som genom större avkastning minskar trycket på jordbruksmarken och på miljön. Tyvärr har GMO används till annat. I dag kan en GMO-gröda tvinga odlaren att använda en viss typ av bekämpningsmedel från ett visst företag, samma företag som utvecklat och sålt GMO:n. Om odlare i större utsträckning använder ett fåtal typer av bekämpningsmedel ökar risken för att ogräs och skadedjur utvecklar resistens. Det i sig tvingar fram en ökad användning av bekämpningsmedel. Livsmedel som innehåller mer än 0,9 procent GMO som säljs i Sverige och Europa ska märkas i dag. EU:s medlemsländer bör ges större möjlighet att säga nej till odling av GMO-grödor på sitt territorium. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

35. Odlingsregler för GMO-grödor m.m., punkt 30 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ400 av Lotta Hedström m.fl. (MP) yrkandena 1–5.

Ställningstagande

Riskerna med exponering för genförändrade organismer i ekosystemen och vad som händer med människors och djurs hälsa på lång sikt är mycket dåligt utredda. Därför bör regeringen proklamera ett svenskt moratorium för utsättning av kommersialiserade GMO-grödor tills tillförlitlig forskning visar på ofarlighet i alla led i ekosystem och för djurs och människors hälsa.

Vidare är GMO en stor fråga för biodlare. Bin kan leta pollen och flyga en radie långt över 3 kilometer och om det finns en GMO-odling på närmare håll än så ifrån en Kravcertifierad biodlare kan det bli stora problem. Eftersom både EU:s och Kravs regler säger att det inte ens får finnas spår av GMO i honungen bör odlare av GMO-grödor åläggas en informationsplikt till biodlare inom en radie av en mil från odlingen. Vidare bör samexistensreglerna vid GMO-odling ses över och fixeras så att tydlig hänsyn tas till de långa pollineringsavstånd som påverkar biodling och honungsproducenter och att ett säkerhetsavstånd på en mil stadfästs. På grund av EU:s och Kravs hårda regler om spår av GMO i honung måste biodlare bekosta provtagning innan honungen kan saluföras. Kostnaden för provtagning är relativt hög och bör helst ske på två ställen, vanligen blir det både i ett svenskt allmänt och i ett tyskt speciallaboratorium. I förekommande fall får biodlaren själv stå för att flytta sina 30 bisamhällen och själv som biodlare löpa den stora risken att både behöva kassera hela skörden och samtidigt förlora sitt goda affärsrykte. Det är GMO-producenten som tillför ekosystemen något artfrämmande och riskbemängt, och det är därför uppenbart att den parten också ska stå för kostnader och ansvar. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

36. Miljöforskning m.m., punkt 31 (S)

av Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S),
Pryri Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 49 och avslår motion

2012/13:MJ231 av Anita Brodén m.fl. (FP).

Ställningstagande

Många svenskar har hört talas om begreppet biologisk mångfald, men få har förstått sambandet med vår egen överlevnad och välfärd. Internationellt har kunskapen om betydelsen av biologisk mångfald dock vuxit. Liksom i klimatfrågan ligger det internationella samfundet steget före den allmänna opinionen men steget efter forskningen. En kunskapssatsning bör genomföras i Sverige. Den kan innefatta utvecklingsprojekt inom grund- och gymnasieskola, lärarutbildning, studieförbund, kommunala informationssatsningar eller kunskapshöjande statliga satsningar. Regeringen bör sammanställa en handlingsplan. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 32 (S)

Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Kristina Nilsson (S) och Katarina Köhler (S) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 32 (MP)

Helena Leander (MP) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 32 (V)

Jens Holm (V) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:So253 av Jan Lindholm (MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att fastlägga en policy om att markörgener som åstadkommer resistens mot antibiotika som används som läkemedel inte ska tillåtas i genmodifierade växter som kan komma ut på marknaden.

2012/13:MJ218 av Agneta Gille (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myggbekämpning.

2012/13:MJ223 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheter till lokal försöksverksamhet med rovdjursförvaltning.

2012/13:MJ231 av Anita Brodén m.fl. (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om forskningens betydelse för framtida skydd av hotade arter.

2012/13:MJ233 av Sten Bergheden (M):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att införa åteljakt på björn.

2012/13:MJ235 av Otto von Arnold (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda lagstiftningen om allemansrätten.

2012/13:MJ245 av Helena Leander m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta Bästeträsk nationalpark enligt Naturvårdsverkets plan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följande två stycken bör återinföras i början av 9 kap. 6 a § miljöbalken: "Vid prövning av en ansökan om

tillstånd till täkt ska behovet av det material som kan utvinnas vägas mot de skador på djur- och växtlivet och på miljön i övrigt som täkten kan befaras orsaka. Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbetingelserna för någon djur- och växtart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande. Vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt av matjord ska behovet av brukningsbar jordbruksmark beaktas.”

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka skyddet för biologisk mångfald i miljöbalken också vid andra verksamheter än täkter.

2012/13: MJ253 av Helena Leander (MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om äggprickning.

2012/13: MJ259 av Jens Holm m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell förvaltning av rovdjur som inte uppnått en långsiktig, gynnsam bevarandestatus.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppnå art- och habitatdirektivets mål för varg.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten ska säkerställa genetiskt inflöde till vargpopulationen för att stadigt reducera inaveln.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett permanent förbud mot lodjursfällor.

2012/13: MJ260 av Jens Holm m.fl. (V):

6. Riksdagen beslutar att stoppregeln som tidigare ingick i miljöbalken genom 9 kap. 6 a § återinförs i miljöbalken.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillståndsprövning enligt miljöbalken av fiske i Natura 2000-områden.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska ta initiativ till förhandlingar om reglering av fiske i Natura 2000-områden.

2012/13: MJ267 av Anders Andersson (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett ökat kommunalt inflytande över strandskyddsdispenser.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tydliggörande av kommunernas möjligheter att anpassa tillämpningen av 100-metersregeln för bebyggelse vid vattenlinjen.

2012/13: MJ268 av Anders Hansson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strandskyddet.

2012/13: MJ271 av Lars Elinderson och Sten Bergheden (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en grundläggande och neutral utvärdering av restaureringen av Hornborgasjön.

2012/13: MJ275 av Catharina Bråkenhielm (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydliggöra och förbättra dispensmöjligheterna i 5 § förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. vad avser småvatten i jordbrukslandskapet i stödområdena 1–5 c.

2012/13: MJ283 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av förtydliganden i lagstiftningsform av syftet med den s.k. allemansrätten.

2012/13: MJ285 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa licensjakt på varg.

2012/13: MJ289 av Isak From (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att kunna flytta arter mellan habitatdirektivets bilagor.

2012/13: MJ291 av Isak From (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regelverket för användning av halvautomatiska gevär vid björnjakt bör ses över.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett allmänt undantag från art- och habitatdirektivets bestämmelser om halvautomatiska vapen av klass ett.

2012/13:MJ292 av Johan Andersson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bildande av Ombergs nationalpark.

2012/13:MJ298 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljöbalken.

2012/13:MJ299 av Isak From m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en fungerande struktur för skoterleder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om besöksnäringens och andra näringars behov av en nationell snöskoterpolitik.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nationellt snöskoterråd även efter 2012 års utgång.

2012/13:MJ301 av Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av biotopskyddets inverkan på lantbrukares dagliga arbete så att större sammanhängande åkerarealer kan skapas och därmed underlätta och främja odling på fler åkermarker.

2012/13:MJ303 av Anders Ahlgren (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vida åtgärder för att tillämpningen av strandskyddslagstiftningen inte ska hämma landsbygdens utveckling.

2012/13:MJ304 av Anders Åkesson och Karin Nilsson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn i syfte att fullt ut genomföra intentionerna i den nya strandskyddslagstiftningen.

2012/13:MJ305 av Erik A Eriksson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av den pågående översynen av strandskyddsreglerna.

2012/13:MJ308 av Hans Ekström och Fredrik Olovsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om djurparkernas bevarandeprojekt.

2012/13: MJ310 av Maria Plass (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att kontinuerligt följa upp och utvärdera svenska marina nationalparker i syfte att bl.a. klargöra förutsättningarna vid bildandet av ytterligare marina nationalparker.

2012/13: MJ311 av Anton Abele (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar i strandskyddet.

2012/13: MJ313 av Jens Holm m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör anta ett nytt etappmål för areal skyddad skog i miljö kvalitetsmålet Levande skogar som är i enlighet med Nagoyaöverenskommelsen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en nationell målsättning för areal kalhyggesfritt skogsbruk bör anges i miljö kvalitetsmålet Levande skogar.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att berörda myndigheter bör få resurser och uppdrag att landskapsplanera i samverkan med markägare.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att berörda myndigheter bör få i uppdrag att utarbeta en nationell plan för restaurering och återskapande av skogstyper för de mest hotade arterna.

2012/13: MJ314 av Christian Holm m.fl. (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten till en fortsatt reformering av strandskyddet där de tre stora sjöarna inte undantas från lätnaderna i strandskyddet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten till en fortsatt reformering av strandskyddet där den gällande regeln om byggförbud närmare än 100 meter från strandkanten bör kunna frångås i större utsträckning än vad som är möjligt enligt nuvarande lagstiftning.

2012/13: MJ315 av Christian Holm m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att ersätta naturreservat med olika former av samförvaltning.

2012/13: MJ320 av Kew Nordqvist m.fl. (MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att ålen ska föreslås till Cites bilaga 1.

2012/13: MJ321 av Per Bill och Lars Beckman (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bekämpning av mygg.

2012/13: MJ322 av Göran Lindell och Anders Ahlgren (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hur allemansrättens framtid ska säkras.

2012/13: MJ329 av Gunnar Sandberg m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åteljakt på björn.

2012/13: MJ340 av Anders Sellström (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändrade regler för kommersiell bärplockning.

2012/13: MJ341 av Anders Sellström (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att låta marknadsvärdesbedömningen vid expropriation göras utifrån markytans potentiella värde vid gynnsam skogstillväxt.

2012/13: MJ342 av Krister Hammarbergh (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta skyddsjakt på vikaresäl i dess nordliga utbredningsområde.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta skyddsjakt på säl i allt vatten i de berörda länen, inte bara i de särskilda skyddsområdena.

2012/13: MJ345 av Gustav Nilsson och Lotta Finstorp (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om allemansrätten.

2012/13: MJ347 av Staffan Anger (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bekämpning av stickmyggor.

2012/13: MJ349 av Ulf Berg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strandskydd.

2012/13: MJ352 av Ulf Berg m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förändrad rovdjurspolitik när det gäller vargen.

2012/13: MJ356 av Gustav Nilsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att biotopskyddet bör ses över och anpassas efter dagens förutsättningar och regionala variationer.

2012/13: MJ361 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten till dispens från biotopskyddet i jordbruk.

2012/13: MJ364 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna att ändra gällande strandskyddsregler i Östergötland.

2012/13: MJ368 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bärplockning.

2012/13: MJ369 av Johan Johansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över länsstyrelsernas tillämpning av den nya strandskyddslagen.

2012/13: MJ371 av Anna Steele (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att endast skydds jakt på vargar ska vara tillåten i Sverige.

2012/13: MJ384 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det fria handredskapsfisket och allemansrätten.

2012/13: MJ385 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att bättre infoga proportionalitetsprincipens tillämpning i fråga om strandskyddet.

2012/13: MJ389 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strandskydd.

2012/13: MJ392 av Staffan Danielsson och Solveig Zander (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över allemansrättens kommersialisering.

2012/13: MJ395 av Anders Åkesson och Ola Johansson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett pilotområde i landet där erfarenheter vinnas av en utveckling av den svenska biotoplagstiftningen i riktning mot större traktvis flexibilitet med bibehållet biotopskydd.

2012/13: MJ400 av Lotta Hedström m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att odlare av GMO-grödor åläggs informationsplikt till biodlare inom en radie av en mil från odlingen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samodlingsreglerna för GMO ses över och fixeras så att tydlig hänsyn tas till de långa pollineringsavstånd som påverkar biodling och honungsproducenter och att ett säkerhetsavstånd på en mil bör stadfästas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skadeståndsansvar för oavsiktlig inblandning av GMO i honung som Kravcertifierats eller marknadsförs som ekologisk ska åläggas förorenaren, dvs. GMO-producenten.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kostnader för flyttning av bisamhällen och laboratoriekostnader för provtagning av förekomst av GMO vid risk för kontaminering åläggs förorenaren, dvs. GMO-producenten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att proklamera ett svenskt moratorium för utsättning av kommersialiserade GMO-grödor tills tillförlitlig forskning visar på ofarlighet i alla led i ekosystem och för djurs och människors hälsa.

2012/13: MJ401 av Jonas Eriksson (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Kebnekaisefjällen ska bli nationalpark.

2012/13: MJ403 av Per-Ingvar Johnsson och Anders Åkesson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att jakt på säl ska tillåtas.

2012/13: MJ408 av Solveig Zander (C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att inrätta en statlig fond och för att skapa en långsiktigt hållbar lösning för myggbekämpning.

2012/13: MJ415 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att samla kompetensen för bekämpning av mygg i en nationell organisation.

2012/13: MJ421 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta utökad skydds jakt på säl i närheten av fasta fiske redskap.

2012/13: MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen nu inom EU bör framhålla att det finns lokala nationella aspekter som gör att ett EU-land ska kunna säga nej till odling av enskilda GMO-grödor också av miljö- och hälsoskäl.

2012/13: MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över hur de skyldigheter allemansrätten innebär efterlevs.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se till att det i de gemensamma riktlinjerna för utökad skydds jakt på varg ingår ett ökat lokalt medinflytande.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska avblåsa projektet med inplantering av varg.

2012/13: MJ427 av Annicka Engblom m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om säl och skarv.

2012/13: MJ431 av Hannah Bergstedt m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av den nya strandskyddslagen.

2012/13: MJ450 av Helena Leander m.fl. (MP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt mätbart etappmål för skyddad skog.

2012/13: MJ455 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att säkerställa den biologiska mångfalden i vattendrag.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska tillse att uppföljningen av insatser för restaurering av vattendrag och fiskevård blir bättre.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska presentera åtgärder för att nå miljömålet Myllrande våtmarker.
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör initiera och sammanställa en handlingsplan för en kunskapssatsning på biologisk mångfald och ekosystemtjänster i Sverige.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i EU ska arbeta för att nya arter som hotas enklare kan föras upp på listorna i art- och habitatdirektivet och att arter där en gynnsam bevarandestatus uppnåtts kan avföras från listor.
51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med justeringar av strandskyddet som säkrar den biologiska mångfalden och ökar tillgången till stränderna för friluftslivet i hårt exploaterade områden.
52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram en svensk handlingsplan för att förhindra introduktion av nya invasiva arter och för att bekämpa dem som redan finns i vår natur.
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi beträffande den spanska skogssnigeln.

2012/13: MJ464 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över reglerna kring kommunala dispenser för strandskydd.

2012/13: MJ466 av Elin Lundgren m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en strategi för myggbekämpning.

2012/13: MJ468 av Emil Källström (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av strandskyddslagstiftningen.

2012/13: MJ475 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åteljakt på björn.

2012/13: MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det övergripande målet för rovdjurspolitiken ska vara att gynnsam bevarandestatus ska återställas eller behållas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ”gynnsam bevarandestatus” ska tolkas i enlighet med EU-rätt och inkludera den s.k. 500-regeln och mål för inavelsgrad.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att miniminivåer och förvaltningsmål får tas fram av myndigheter om det sker i en öppen och transparent process.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det behövs ett aktivt program för genetisk förstärkning av vargstammen genom naturlig invandring.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett kontinuerligt och långsiktigt samarbete mellan forskare, renskötare och berörda länsstyrelser om konfliktförebyggande åtgärder.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att viltförvaltningsdelegationerna bör kompletteras med företrädare för djurskyddsintresset till dess att en mer genomgripande översyn av sammansättningen kan göras.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om olika krav för skyddsjakt beroende på stammens bevarandestatus och individens genetiska vikt.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att licensjakt eller jakt i populationsbegränsande syfte endast får bedrivas på rovdjursstammar som klarar gynnsam bevarandestatus med god marginal över referensvärdet.

2012/13: N306 av Jonas Eriksson m.fl. (MP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förstärkning av hänsyn till biologisk mångfald och dricksvattenförsörjningen vid större ingrepp i naturen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 32

Motion	Motionärer	Yrkanden
32. Motioner som bereds förenklad		
2012/13:MJ233	Sten Bergheden (M)	4
2012/13:MJ235	Otto von Arnold (KD)	
2012/13:MJ259	Jens Holm m.fl. (V)	7
2012/13:MJ275	Catharina Bråkenhielm (S)	
2012/13:MJ283	Jan Lindholm (MP)	
2012/13:MJ292	Johan Andersson m.fl. (S)	
2012/13:MJ301	Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg (båda M)	
2012/13:MJ310	Maria Plass (M)	
2012/13:MJ315	Christian Holm m.fl. (M)	
2012/13:MJ320	Kew Nordqvist m.fl. (MP)	4
2012/13:MJ322	Göran Lindell och Anders Ahlgren (båda C)	
2012/13:MJ329	Gunnar Sandberg m.fl. (S)	
2012/13:MJ340	Anders Sellström (KD)	
2012/13:MJ341	Anders Sellström (KD)	1
2012/13:MJ342	Krister Hammarbergh (M)	1 och 2
2012/13:MJ345	Gustav Nilsson och Lotta Finstorp (båda M)	
2012/13:MJ356	Gustav Nilsson (M)	
2012/13:MJ361	Katarina Brännström (M)	
2012/13:MJ368	Lars Beckman (M)	
2012/13:MJ384	Marietta de Pourbaix-Lundin (M)	
2012/13:MJ392	Staffan Danielsson och Solveig Zander (båda C)	
2012/13:MJ395	Anders Åkesson och Ola Johansson (båda C)	
2012/13:MJ403	Per-Ingvar Johnsson och Anders Åkesson (båda C)	
2012/13:MJ421	Krister Örnfjäder (S)	
2012/13:MJ426	Matilda Ernkran m.fl. (S)	1
2012/13:MJ427	Annicka Engblom m.fl. (M)	
2012/13:MJ455	Matilda Ernkran m.fl. (S)	26 och 27
2012/13:MJ475	Cecilia Widegren (M)	1

BILAGA 3

Reservanternas lagförslag

Reservation 15

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att kap 9 kap. 6 e § miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

6 e §

Tillstånd till täkt får ges endast om det för uppfyllandet av de villkor som ska gälla för tillståndet ställs säkerhet enligt 16 kap. 3 §. Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver dock inte ställa säkerhet

*Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livs-
tingelserna för någon djur- eller
växtart som är hotad, sällsynt eller
i övrigt hänsynskrävande.*

Tillstånd till täkt får ges endast om det för uppfyllandet av de villkor som ska gälla för tillståndet ställs säkerhet enligt 16 kap. 3 §. Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver dock inte ställa säkerhet

Denna lag träder i kraft 1 juli 2013